

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 9 mars 2015*§ 2 Interpellation om majoritetens budgets konsekvenser för förskolorna (nr 2015:2)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Bakgrunden till interpellationen är att Folkpartiet runt om i våra stadsdelar har fått ett antal propåer om att stadsdelsförvaltningarna och stadsdelsnämnderna nu föreslår att utöka barngruppernas storlek i förskolan i Stockholms stad. Stockholm har länge haft en policy som säger, den är fastslagen här i fullmäktige, att småbarnsgrupperna ska ha max 14 barn och storbarnsgrupperna max 18 barn. Den här kombinationen av att ha höga mål och att vi har avsatt tillräckligt med pengar har gjort att Stockholms stad i dag tillhör de 10 procent i Sverige som har de minsta barngrupperna.

Jag är väldigt bekymrad över att det håller på att förändras. Vi har fått signaler från Skarpnäck, Skärholmen, Hägersten, Liljeholmen och Kungsholmen om att man där vill utöka barngruppernas storlek. Skälet till det är naturligtvis att den nya majoriteten avsätter alldeles för lite pengar till förskolan för att man ska kunna klara att hålla barngrupperna så pass små.

Jag noterar att jag inte får svar på de frågor som jag har ställt i interpellationen. Tvärtom har skolborgarrådet exakt samma svar på min interpellation som han har på en av de interpellationer som kommer att debatteras senare och som egentligen inte handlar om samma sak. Min enkla fråga är helt enkelt: Hur ska staden kunna upprätthålla de små barngrupperna? Vilka åtgärder tänker Olle Burell vidta för att se till att stadsdelarna håller sig till de mål som faktiskt fullmäktige har satt upp?

En fråga är också om skolborgarrådet tycker att Skarpnäcks stadsdelsnämnd gör rätt när den utökar barngruppernas storlek. Inte ens den frågan förmår borgarrådet att svara på, utan svaret på frågan är detsamma som svaret på alla mina frågor: Man får vänta och se. Vi vet inte hur stora barngrupperna kommer att bli, och vi får vänta och se.

Jag tror att ett sådant här svar som är så oengagerat riskerar i sig att i förlängningen få stadsdelsnämnderna att tro att det faktiskt inte är så viktigt att hålla barngruppernas storlek nere. Då riskerar vi att hamna precis i det läge som socialdemokratiskt styrda Malmö och Göteborg är i, nämligen att barngruppernas storlek ökar i stället för att minska.

Anförande nr 3

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Vi diskuterade den här frågan ganska nyligen här i kommunfullmäktige. Jag underströk då att de beslut som har fattats i kommunfullmäktige ska följas av stadsdelsnämnderna. Jag var väldigt tydlig med

det. Det är inte bara jag som skolborgarråd som bär ansvar för det, utan det har vi ett gemensamt ansvar för här i Stadshuset när vi fördelar pengar i vår budget.

Det vi dock gör från utbildningsförvaltningen för att bidra till detta är att löpande följa upp förskoleverksamheten och ha en dialog med stadsdelsnämnderna. Det är faktiskt så, och det vill jag säga till Lotta Edholm, att tertialrapport 1 kommer att vara väldigt viktig för oss som en avstämning av huruvida stadsdelarna lyckas leva upp till de mål och de beslut som vi väldigt tydligt har satt upp och fattat här i kommunfullmäktige.

Det är precis så som Lotta Edholm säger, att målen måste paras ihop med tillräckligt med resurser. På intäktssidan har vi de pengar som kommer från kommunfullmäktige, och så har vi också en kostnadssida. Det är den kostnadssidan som inger oro.

Det glädjande faktum att Stockholm växer så det knakar har en konsekvens i ökade lokalkostnader. Vi har också ganska höga lönelägen. Jag tycker verkligen att förskolans personal är värd varenda krona, men det är ett faktum att vi har stora kostnader för lokaler och personal. Det är därför som den här tertialrapporten är viktig.

Lotta Edholm sade att man på Kungsholmen *vill* utöka gruppstorleken. Jag är övertygad om att de inte vill det. Ingen stadsdelsnämnd vill utöka barngrupperna, utan det handlar om att se till, genom en tät uppföljning, att de resurser som behövs finns.

Anförande nr 4

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Olle Burell säger att kostnaderna är höga i Stockholm. Det gäller höga löner och höga kostnader för lokaler. Det är naturligtvis helt sant. Men när man lägger fram en budget måste man naturligtvis i förväg ta hänsyn till just de aspekterna. Det är för mig alldeles uppenbart att den nya majoriteten inte har gjort det, utan man har gjort påslag som är väldigt små och inte räcker till i förhållande till den kostnadsutveckling som Olle Burell talar om. Siffrorna över vad olika verksamheter kostar har faktiskt Stockholms stad haft ganska bra koll på under årens lopp.

Dessutom är ökningstakten på förskoleområdet i dag vad gäller antalet barn inte alls lika stor som den var för bara några år sedan. Under en följd av år såg vi att antalet förskolebarn ökade med ungefär 2 000 varje år. I dag är den ökningstakten betydligt lägre, vilket gör att man inte behöver ta in fler barn i barngrupperna för att upprätthålla barnomsorgsgarantin, som möjligen skulle ha kunnat vara ett skäl förut. Det handlar helt enkelt om snöd ekonomi, att man ska kunna få budgeten att gå ihop. Från att förskolan har varit en del av den totala budgeten i stadsdelsnämnderna, där man har kunnat ta pengar ifrån, är det nu så att stadsdelarna måste ta från andra verksamheter för att kunna upprätthålla de små barngrupperna, som vi alla i den här salen har varit helt eniga om att vi ska ha som målsättning.

Vad den nya majoriteten nu gör är att man sätter upp höga mål, men sedan avsätter man inte tillräckligt med pengar. Det är därför som det nu kommer rop från stadsdelsnämnderna om att pengarna inte räcker. Då kan man inte bara sätta sig ned och vänta på att T 1 kommer, utan då måste man göra någonting, till exempel se till att stadsdelsnämnderna gör omfördelningar av resurserna.

Min fråga kvarstår: Anser borgarrådet att Skarpnäcks stadsdelsnämnd gör rätt när de ökar antalet barn i barngrupperna? Tycker borgarrådet att man gör rätt i Skärholmen där man sätter upp högre mål för barngruppernas storlek än det som fullmäktige har bestämt? Gör de rätt? Gör Kungsholmen rätt när man utökar antalet barn i barngrupperna? Risken är påtaglig att vi inte längre kommer att tillhöra de 10 procent i Sverige som har de minsta barngrupperna, utan vi kommer snarare att närma oss socialdemokratiskt styrda Malmö och Göteborg som har betydligt större barngrupper än vad Stockholm har och som dessutom inte upprätthåller barnomsorgsgarantin.

Anförande nr 5

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag tror att det har framgått av det jag har sagt tidigare om kommunfullmäktiges mål, att det naturligtvis inte är rätt om man i en stadsdelsnämnd avviker från de mål som kommunfullmäktige har beslutat om.

I en kommun som vår, eller vilken kommun som helst i Sverige, är det alltid angelägna verksamheter som ställs mot varandra. Vi måste få pengarna att räcka till alla viktiga saker – till äldreomsorg, skola, förskola, socialtjänst och så vidare. Det är därför det är viktigt med uppföljningar så att vi kan se om det är så att man tog till för små marginaler någonstans. Vi har inte en ekonomi som gör att man har möjlighet till alltför stora marginaler. Vi följer upp detta tätt för att se vad vi eventuellt behöver rätta till. Det tror jag är det enda sättet, och det har det varit även för den tidigare majoriteten – att försöka sköta den här staden på bästa sätt.

Anförande nr 6

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Angelägna verksamheter ställs mot varandra, säger Olle Burell, och det är skälet till att man inte längre prioriterar förskolan i förhållande till andra angelägna verksamheter. Det är bara på det sättet man kan tolka svaret, eftersom ni dessutom höjer skatten så att ni har mycket mer pengar än den förra majoriteten hade. Men ni väljer att prioritera andra verksamheter än just förskolan. Det blir alldeles uppenbart när man hör svaret. Det finns annat som är viktigare.

Det är klart att det finns massor med angelägna verksamheter, men ska man upprätthålla de små barngrupperna räcker det inte bara att skriva in det i budget. Man måste också se till att budgeten innehåller tillräckligt mycket pengar för att det ska vara möjligt. Man kan inte i ett sådant läge vänta på tertialrapport 1, utan man måste sätta ned foten omedelbart och säga ifrån att det inte är acceptabelt. Sedan får man naturligtvis ta diskussionen när stadsdelarna frågar hur de ska prioritera.

Sanningen är alltså den att det finns andra angelägna verksamheter i staden som är mer viktiga än förskolan, trots att man har höjt skatten och därmed har mer pengar i budgeten än vad man någonsin haft tidigare.

Anförande nr 7

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag skulle vilja påstå att den här debatten sätter fingret på det som är en av Stockholms stads största utmaningar, nämligen att få intäkterna och kostnaderna att gå ihop, där alla verksamheter är angelägna i en eller annan form och där förskolan blir den viktigaste. Det skulle jag säga som skolborgarråd. Det gäller att ge alla barn och ungdomar en bra start i livet.

Jag kommer alltså att följa upp verksamheten för att se om det blev så att det var för lite pengar till någon stadsdelsnämnd, och vi kommer att se till att rätta till det i så fall.

§ 3 Interpellation om överdäckning av Södertäljevägen m.m. (nr 2015:3)

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Tack, Karin Wanngård, för svaret! Svar på frågorna 1 och 2 får jag väl anse vara hyfsade, men jag kan konstatera att fråga 3 inte alls är besvarad. Jag skulle gärna vilja ha svar på den muntligt.

Jag ifrågasätter om den politiska viljan finns för att överdäcka Södertäljevägen mellan Liljeholmen och Årstadal. Jag tycker att det finns en raljant skrivning om att en budget minsann inte kan innehålla samtliga projekt som Stockholms stad planerar eller utreder. Det är självklart att den inte kan det, men vi valde från Alliansens sida att highlighta just det projektet eftersom vi ser att en överdäckning skulle ha stora fördelar, inte minst för söderorts utveckling. Era strukna projekt i budgeten skickar ändå en signal till förvaltningen om att frågan inte längre är lika prioriterad.

Sedan är det inte så att majoriteten skyr skrivningar av enskilda projekt i sin budget. I trafiknämnden var man verkligen nere på detaljnivå och pratade om enskilda gågator och enskilda gator. Ett projekt där ni verkligen fördjupat er i er budget gäller bostäder på Bromma flygplats. Om ni lade ned lite grann av den energi ni lägger ned på det till att prata om att överdäcka området från Liljeholmen till Årstadal skulle kanske många nya bostäder kunna byggas inom realistisk tid framöver.

Därutöver nämner ni projekt som Magelungen, enskilda naturreservat, nya Slussen, Norra Djurgårdsstaden. Nog nämner ni enskilda projekt i budgeten.

Ni väljer att föra fram enskilda projekt, och ni väljer att ta bort andra. Då väljer ni till exempel att prioritera Magelungen och gågator, men ni väljer att ta bort en överdäckning av Södertäljevägen. Jag tycker att det är en dålig prioritering.

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Tack, Erik Slottnér, för ditt engagemang för trafikfrågorna! Det är naturligtvis så att vi kollar efter de trafikanalyser som görs vad som är möjligt utifrån kostnadseffektivitet när det gäller överdäckningar. Det är klart att det är trevligt att överdäcka för att inte behöva se bilarna eller för att naturligtvis förhindra den bullerstörning som det kan bli. Just i det exempel som Erik tar upp handlar det om att binda ihop två olika stadsdelar där vägen kan ses som en mittbarriär som inte sammanbinder de olika stadsdelarna i området.

Självklart tittar vi på överdäckningar. Överdäckningar kan vara någonting oerhört positivt, men det kostar ganska mycket pengar. Då det handlar om prioriteringar i ekonomiska frågor måste vi se: Var får vi ut bäst nytta utifrån miljön till våra stockholmare, utifrån miljön när det gäller att förbättra luftkvaliteten och förbättra vår livskvalitet? Är det rimligt att överdäcka?

Idén om överdäckning som återfanns i budgeten 2014 är någonting som vi fortfarande tittar på för att se om det är möjligt. Men vi har också andra projekt som vi behöver lägga pengar på och som vi behöver finansiera efter era år i Stadshuset, där en del kostnader har dragit i väg lite, kan man säga. Vi vill naturligtvis fullfölja det, och det gör att vi måste göra prioriteringar.

Men överdäckningar i sig, det måste jag vara tydlig med att säga, är vi positiva till. Problemet är finansieringen och vad överdäckningar ger för samhällsnytta. Därför måste varje projekt ses i sitt enskilda sammanhang. Vi tittar även på detta, och jag kan inte svara exakt när vi återkommer om just den här vägsträckningen.

Anförande nr 11

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! Det är sant att överdäckningar är dyra; det har vi dagsaktuella exempel på. Det är dyrt men har också ett otroligt stort värde, inte bara i form av nya bostäder utan också att man bygger över barriärer och läker sår mellan stadsdelar och till och med mellan kommuner. Visst är det dyrt.

Samtidigt har Södertäljevägen ansetts vara det mest realistiska projektet när det gäller överdäckning av rent ekonomiska skäl. Kalkyler har gjorts som visar att det faktiskt till och med skulle kunna bli positiv ekonomi. Därför har det varit viktigt att gå vidare med just detta skyndsamt och inte se överdäckningen av Södertäljevägen som bara ett projekt bland många andra utan highlighta det därför att det rent realistiskt sett skulle kunna ligga betydligt närmare i tiden än exempelvis Nynäsvägen eller Kungens kurva, där det är dyrare och mer komplicerade projekt.

Det här är ett projekt där privata fastighetsägare i området har visat stort intresse och visat konkreta både kalkyler och planer för hur man skulle kunna exploatera med fler bostäder och med en tät kvartersstruktur. Det är ett sätt att förlänga ytterstaden, utvidga innerstaden över Liljeholmsbron, vilket skulle få väldigt positiva mervärden. Det ligger helt i linje med promenadstadens intentioner.

Därför tycker jag att just Södertäljevägen mellan Liljeholmen och Årstadal skulle kunna överdäckas. Jag tycker att det är väldigt synd att ni jämför det med andra visionära överdäckningar och att ni därför tog bort den lilla bisatsen, om det nu var en bisats, i exploateringsnämnden. Jag tycker verkligen synd att ni gjorde det. Jag uppfattar det, och jag är rädd för att de berörda förvaltningar uppfattar det, som en markering om att detta projekt inte står lika högt upp på dagordningen framöver.

Anförande nr 12

Borgarrådet Wagnård (S): Ordförande, fullmäktige! Det är just därför vi kommer att titta på överdäckningarna i ett vidare exploateringsperspektiv. Vi kommer nog inte att överdäcka i sig om vi inte ser att det finns möjligheter att bygga fler bostäder, fler skolor och förskolor i området.

Därför tittar vi även på Södertäljevägen. Är det möjligt att överdäcka utifrån att exploatera området ytterligare? Det Erik så positivt är inne på i sina inlägg är hur man kan bygga ihop olika områden med hjälp av överdäckningen. Nu är den här aktuella vägen ganska bred, och det kan man ha åsikter om. Hur kan vi göra det på

ett bra sätt så att man faktiskt kan komma över Södertäljevägen och binda samman stadsdelarna? I de planerna ingår att få fram fler bostäder och möjligheter, förhoppningsvis, att bygga på själva överdäckningen.

Även om jag är oroad för kostnaden, för det kostar mycket pengar att bygga på överdäckningarna, ser jag det som en möjlighet att få fram ännu fler bostäder för Stockholm i framtiden. Jag tror att överdäckningar har kommit hit som en lösning, och vi kommer att titta på dem i många olika exploateringsärenden för att möjliggöra fler bostäder och en god miljö för stockholmarna.

Anförande nr 13

Erik Slottner (KD): Jag vill bara kort avsluta med att säga att själva poängen med en överdäckning är att den ska exploateras för bostäder, förskolor, särskilda gruppboenden, idrottsytor eller vad det nu kan vara. Hela poängen med att överdäcka är att skapa stadskvaliteter i områden som i dag saknar stadskvaliteter. Det är verkligen så i det här aktuella området. Det finns ett sår som skär rakt igenom stadsdelar. Poängen är just att rätta till det.

Jag får ändå tacka för den positiva ingång som finansborgarrådet har i frågan. Jag hoppas att det inte bara blir tomma ord utan att ni verkligen ser positivt på överdäckningar och att ni arbetar på framöver med frågan vilka områden som kan ligga närmast framöver att överdäcka, att prioritera dem och få fram dem.

Jag tror, jag är övertygad om, att Södertäljevägen mellan Liljeholmen och Årstadal är ett område som ligger närmast till hands att överdäcka både vad gäller att utvidga innerstaden och rent ekonomiskt och realistiskt även för fastighetsägare som verkar i området.

§ 4 Interpellation om storleken på barngrupperna i förskolan (nr 2015:4)

Anförande nr 14

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag får tacka för svaret, som jag faktiskt tycker inte är ett svar på min interpellation, Olle Burell. Jag tycker inte det. Därför vill jag upprepa mina frågor: Vilken är majoritetens ambition vad gäller barngruppernas storlek i förskolan? Det står det ingenting om. Det är en ganska enkel fråga att svara på. Är det acceptabelt att enskilda stadsdelar har lägre ambitioner än de som majoriteten har fastställt i budgeten? Detta var Lotta Edholm tidigare inne på. När är det realistiskt enligt borgarrådet att uppnå målet att ha 14 respektive 18 barn i barngrupperna? Vilka konkreta åtgärder tänker majoriteten vidta för att barngrupperna ska vara på små som möjligt?

På den sista frågan har Burell svarat lite grann. Man pratar om arbetsmiljösatsningar och vidareutbildningar av personal. Det är jättebra insatser, men de insatserna i sig ger inte mindre barngrupper. Det svaret oroar mig lite.

Det är klart att trycket på förskolan inte heller minskar genom att ni minskar valfriheten. Det finns föräldrar i Stockholm som vill ge annan barnomsorg åt sina barn än förskola. Det kan vara pedagogisk omsorg, flerfamiljssystem, vårdnadsbidrag. Vårdnadsbidraget tar ni bort. När det gäller information om annan omsorgsform är det svårt att få tag på den. Det är många föräldrar som inte ens vet att det finns alternativ till förskolan. Det minskar inte trycket, och det gör det inte enklare att minska barngruppernas storlek.

För oss kristdemokrater är frågan om barngruppernas storlek viktig, inte minst när det gäller de yngre barnen. Det är viktigt för små barn att vistas i små grupper för att kunna knyta an och känna trygghet. Det är klart att behoven för ett 14 månader gammalt barn och för en femåring ser annorlunda ut. Verksamheten måste såklart också se annorlunda ut.

Det finns problem med otillräcklig statistik på området. Det sägs att det är svårt att mäta storleken på barngrupperna. Man kan ifrågasätta varför det över huvud taget nämns i budgeten, om det nu är så svårt att mäta. Det är väldigt många föräldrar som vi möter som är oroliga över vad de upplever som alltför stora grupper för sina barn. Då ska vi ändå veta att Stockholm ligger bra till i jämförelse med övriga kommuner i Sverige. Jag är orolig över de skrivningar som ansvarigt borgarråd ger.

Anförande nr 16

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! När det gäller Erik Slottners frågor är svaret på den första naturligtvis det som jag har sagt tidigare i debatten med Lotta Edholm, att kommunfullmäktiges beslut är att indikatorn är 16 barn per grupp. Det fördelar sig så att det är 14 barn per småbarnsgrupp och 18 per storbarnsgrupp. Som svar på fråga 2 ska jag säga att stadsdelsnämnderna ska följa detta.

Jag vill upprepa det jag sade i diskussionen med Lotta Edholm, att det naturligtvis är stora utmaningar. Det är bara att betänka det faktum att den totala budgeten för Stockholms stads förskoleverksamhet är 7,7 miljarder, om jag minns rätt. Bara en liten felräkning eller ökning av kostnaderna i en viss del av verksamheten slår väldigt hårt. Det är därför viktigt att vi följer upp i tertialrapporten hur det går för stadsdelsnämnderna när de ska uppfylla kommunfullmäktiges beslut.

På frågan när det här ska genomföras är svaret att budget och verksamhetsplan för 2015 gäller just för 2015.

Jag kan inte låta bli att naturligtvis välkomna att inte bara vi i majoriteten utan också oppositionen lägger mycket engagemang på just förskolefrågan. Ni är en blåslampa för att vi verkligen ska leva upp till ambitionerna. Det finns nämligen ingenting viktigare än att vi ger alla våra barn och ungdomar en bra start i livet.

Då är det värt att notera att interpellanten Erik Slottnér har gått fram med ett budgetförslag som i någon mening kan sägas matcha det som majoriteten har gått fram med. Men om man räknar in att Kristdemokraterna föreslog en minskning av schablonen, vissa effektiviseringar och ett minskat anslag till tillsyn av fristående skolor skulle det bli minus jämfört med den budget som vi har och som gäller.

Jag kan notera att Kristdemokraterna, precis som Folkpartiet, skulle vara tvungna att regera tillsammans med allianspartier som ville lägga ännu mindre pengar på förskolan. Det är så verkligheten ser ut.

Anförande nr 17

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Tack för de förtydligande svaren, borgarrådet! Det är lite konstigt att inte skriva ned i ett interpellationssvar när man ändå tar tid på sig att skriva svaret. Man kan inte hänvisa till tidigare debatter i fullmäktige som svar på interpellationer. Jag vill gärna att det skrivs ned, alltså svaren på de frågor som vi ställer.

Anledningen till att jag skrev interpellationen – förutom att det är en viktig fråga för Kristdemokraterna, en fråga som vi gick till val på både på kommunal nivå och på riksnivå där vi på riksnivå ville anslå pengar för det här ändamålet – var just att ordföranden på Kungsholmen i en intervju uttryckte att de nu sätter som mål max 15 barn i småbarnsgrupper och 21 barn i övriga grupper. Då reagerade jag mycket. Då frångick Kungsholmen de målsättningar som partibröder och partisyster i fullmäktige satt upp: 14 respektive 18 barn. Det tyckte jag var väldigt märkligt, och det var därför jag ville ställa frågan om det är okej att enskilda stadsdelar har andra mål.

Jag tolkar det så att Olle Burell tydligt säger att det inte är okej, utan det är fullmäktiges mål som gäller. Då föreslår jag att Burell tar ett allvarligt prat med de stadsdelar som gör annat.

Även om det här med finansieringen är en statlig fråga kan jag ändå tycka att det är märkligt att maxtaxan inte har indexerats utan har legat still sedan 2002. En smärre

höjning av maxtaxan skulle kunna användas till att minska barngrupperna. Jag är övertygad om att en sådan åtgärd skulle ha stort stöd hos de småbarnsföräldrar som har barn på förskolan, och människor med medelinkomst och högre inkomster kan betala en hundring mer i månader för att få mindre barngrupper. Men det är en fråga för riksdag och regering.

Vi kristdemokrater lägger i budgeten specialdestinerade 50 miljoner kronor som ska gå till just mindre barngrupper i förskolan. Sedan stämmer det att vi lägger lite mer på effektiviseringar av många verksamheter. Vi tror att det är möjligt och viktigt att ha ett effektiviseringsstryck på förvaltningarna i staden. Men vi lägger 50 miljoner på just detta ändamål.

Historiskt sett har Alliansen satsat mycket på förskolan. Man har höjt schablonen för förskolan för att man ska kunna satsa på denna viktiga verksamhet för att bland annat kunna hålla barngruppernas storlek nere och hålla lärarlönerna uppe. Det har varit väldigt bra, så vi har bra record på det här området från Alliansens sida.

Anförande nr 18

Borgarrådet E d h o l m (FP): Skolborgarrådet hävdar att det är en stor utmaning att hålla nere barngruppernas storlek. Jag skulle vilja hävda att det egentligen inte alls är det. Det är enbart en fråga om resurser, hur mycket pengar man avsätter. Det är klart att det i ett läge där antalet förskolebarn har ökat väldigt starkt har det varit en stor utmaning. Men den ökningstakten har nu minskat kraftigt. Det är inte alls lika många barn längre som kommer till förskolan jämfört med hur det var för bara några år sedan. Så den utmaningen för förskolan är inte särskilt stor.

Däremot finns det andra utmaningar, till exempel andelen förskollärare, som är alldeles för låg i Stockholm och som vi måste öka. Då kommer till exempel lärarlönerna in i bilden. Där avsätter ni inte heller mer pengar för att öka lärarlönerna under 2015, utan man förväntas göra det inom ram, vilket kommer att bli ungefär det som är industrimärket för 2015: inga extra pengar till det.

Det finns även andra utmaningar, till exempel att vi har en del förskolor som är i för dåligt skick och måste bytas ut. Då kommer kostnaderna att öka. Men barngruppernas storlek tillhör inte de stora utmaningarna. Det handlar enbart om hur mycket pengar man faktiskt avsätter för den verksamheten. Då är det väl bra om ni medger i den nya majoriteten att ni avsatte för lite pengar. Stadsdelarna har fått för lite pengar till förskolan för att kunna se till att barngruppernas storlek hålls nere.

Jag tycker egentligen att Olle Burell är skyldig stadsdelsnämndsordföranden på Kungsholmen en ursäkt eftersom han har avsatt så lite pengar till förskolan att ordföranden där anser att man behöver ha barngrupper som är betydligt större än de som det finns avsatta medel för.

De stora utmaningar som verkligen finns på skolans område gäller särskilt andelen förskollärare. Men att hålla barngruppernas storlek nere är däremot inte en stor utmaning.

Anförande nr 19

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag lyssnar på Lotta Edholm och får en känsla av att skolborgarrådet skulle vara allsmäktig, men det är i själva verket så att det är kommunfullmäktige som har fattat ett antal beslut där man väger viktiga verksamheter mot varandra. Precis som jag sade tidigare prioriterar den här majoriteten förskolan och skolan.

Jag vill för Erik Slottner påpeka att ni nog aldrig har hört mig säga eller skriva någonting negativt om de satsningar och den inställning som Alliansen hade kring förskolan. Det hoppas jag att Lotta också kan skriva under på. Tvärtom välkomnar jag att det finns en stark och bred samsyn i det här rummet om att förskolan ska vi satsa på.

Jag tycker att det blev lite motsägelsefullt när Lotta först sade att det enbart handlar om resurser och sedan räknade upp ett antal andra faktorer som ändå är utmaningar för förskolan. Då handlar det, som jag sagt tidigare, om att inte bara ha råd att betala för de lokaler som vi redan förfogar över och som förskolor förfogar över. Vi vet att det finns olika exempel på att hyrorna höjs. Det kan till exempel vara en fastighet som har varit en kommunal hyresfastighet som har ombildats och där den nya bostadsrättsföreningen har skrivit i kontrakt att låta förskolan vara kvar. Sedan går tidsfristen ut, och man är kanske inte så glad över barnen som låter och åtminstone försöker höja hyran.

Det finns, som vi påpekar i många sammanhang, en starkt eftersatt byggnation av både förskolor och skolor i Stockholm. Stockholm är inte en välplanerad stad, utan det saknas mark och byggnader för den viktiga verksamhet som förskolor och skolor är. Det kan också vara så att man är tvungen att hyra in lokaler som är dyrare än vad de skulle behöva vara om man hade planerat väl från början.

Erik Slottner tar upp maxtaxan. Jag tänker att ett solidariskt sätt att finansiera förskolan är att göra precis som vi gjorde, att göra en smärre skattehöjning som jag tror har ett väldigt starkt stöd. Både personer som jag själv som inte har barn i förskolan, morföräldrar och farföräldrar är med och betalar för den här viktiga verksamheten. Nu är inte Per Ankersjö här. Men jag tyckte att det var roligt när han skrev att DDR skulle vara på väg tillbaka på grund av den här skattehöjningen. Jag tror att väldigt få höll med honom den gången. Jag tror inte nu heller att de är många när vi pratar om förskola som en viktig verksamhet.

Fru ordförande! Jag ser fram emot att vi fortsätter att ha fokus på förskolan och att vi hjälps åt så att det finns tillräckligt med resurser och ambitioner.

Anförande nr 20

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Den smärre skattehöjning som den nya majoriteten har infört går i huvudsak inte till förskolan. Den avsättning som görs just för förskolan är väldigt liten. Sanningen är väl den att den här smärre skattehöjningen går till helt andra saker i vår stad än just till förskolan.

Jag är precis som Erik Slottner rätt övertygad om att man borde göra någonting åt maxtaxan, det vill säga skriva upp den åtminstone något. Det tror jag att de flesta föräldrar skulle vilja se. Det är många föräldrar som efterfrågar det för att man ser vikten av att barngrupperna är små.

Det som är lite sorgligt här är att det nu verkar som att Stockholms stad, i varje fall genom det ganska intetsägande svar som Olle Burell har gett både på mina frågor och på Erik Slottners frågor, inte tycker att det är särskilt viktigt att upprätthålla de små barngrupperna i Stockholms stad. Det är den bilden som målas upp. Stadsdelsordförandena kan göra lite som de vill. Man kan använda pengarna lite hur man vill, och det är inte så väldigt angeläget att just barngruppernas storlek hålls tillbaka.

Om stadsdelsnämnderna får den uppfattningen kommer man väldigt snabbt att se att barngruppernas storlek kommer att öka. Det finns väldigt starka krafter som tycker att det är så lätt att skriva in ett barn till, i stället för att ta ansvar och bygga ut. Det är precis som Olle Burell säger, att det besvärliga är att bygga ut barnomsorgen till den nivå som krävs. Men Stockholms stad har varit skicklig på att göra både och. Vi har inte haft någon barnomsorgskö på många, många år i Stockholm. Vi har sett till att det finns inom både kommunala alternativ och fristående alternativ tillräckligt många förskoleplatser för att vi ska upprätthålla barnomsorgsgarantin.

Vi har gjort båda sakerna, vi har både upprätthållit barnomsorgsgarantin och haft små barngrupper. I många andra kommuner, inte minst där Socialdemokraterna styr, har man haft motsatsen. Man har haft stora barngrupper, och man har inte upprätthållit barnomsorgsgarantin. Det är bara något år sedan Malmö stad skrev brev till tusen föräldrar och sade att man inte kunde upprätthålla barnomsorgsgarantin. Det har Stockholms stad varit förskonad för, men det har krävt mycket pengar och ett väldigt starkt ledarskap för att göra det möjligt. Risken är nu påtaglig att barngruppernas storlek kommer att öka.

Anförande nr 21

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag ska fatta mig kort. Det är två saker som Olle Burell tog upp där han apostroferade mig. Det här ska inte bli en skattedebatt; den har vi haft. Vi får återkomma till den frågan i höst. Olle Burell talar om en smärre skattehöjning, 35 öre. Har man det språkbruket kanske vi har många 35-öringar till i höjning av skatten framöver, och då blir det ganska mycket för vanliga familjer som ska få sitt livspussel och sin ekonomi att gå runt. Det språkbruket förvånar mig faktiskt.

Det är inte så att det bara är 35 öre. Vad ni sade i valrörelsen är att ni ville höja skatten med 15 öre, och alla de här 15-öringarna skulle gå till skolan. Så blev det inte i budgeten när den väl lades fram för fullmäktige. De gick till en massa andra saker. Vi kan inte se att den höjda skatten gick till just förskolan i särskilt hög grad.

Alliansen sänkte skatten med nästan det dubbla under två mandatperioder, och vi klarade av, precis som Lotta Edholm har berättat, upprätthålla barnomsorgsgarantin, hålla barngruppernas storlek nere och öka schablonen till förskolan varje år betydligt

mer än vad Socialdemokraterna lyckades innan trots att vi sänkte skatten. Det finns alltså inget automatiskt samband mellan höjd skatt och bättre välfärd.

Vad gäller indexeringen har maxtaxan stått still sedan 2002. Jag tycker att det är rimligt, med de avgifter vi har i det offentliga, att vi har en indexering som följer KPI. I dagsläget skulle indexeringen nästan bli lite minus. Maxtaxan kanske skulle sjunka 2015 med tanke på deflationen, men det är inte rimligt att vi låter taxan stå still år efter år för att sedan något år möjligen behöva chockhöja den för att prisregleringen inte är i kraft.

Anförande nr 22

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande! Tack, Erik och Lotta, för att ni tar upp en så angelägen fråga! Det verkar vara lite missuppfattningar här. Jag tänkte sammanfatta vad Olle Burell har sagt. Han har sagt att förskolan är jätteviktig. Att hålla nere barngruppernas storlek är jätteviktigt och prioriterat för den nya majoriteten. Det är det Olle har sagt, och det är det vi har formulerat i vår budget.

Krasst sett är de satsningar som Lotta och Erik pratar om inte så stora. Vi lägger 3 procent mer till förskolan gentemot vad den totala budgeten är. Folkpartiet lägger 3,3 procent, så det är 0,3 procentenheter mer. KD lägger 0,2 procentenheter mer. Det är inte så stora satsningar som man skulle kunna tro.

Vi ska komma ihåg att politik är en helhet. Stadsdelsnämnderna är en helhet. Ni har lämnat efter er en socialtjänst, äldreboenden och LSS-vård som är helt underfinansierade. Vi hör socialsekreterare som bryter tystnaden och pratar om behovet av investeringar i hela vår stad.

Majoriteten har lagt fram en väl avvägd helhetsbudget, och det är vi jättestolta över. Vi kommer att fortsätta mandatperioden ut att satsa på förskolan, för det är jätteviktigt att våra barn får en bra start i livet.

Anförande nr 23

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Skärholmen kan vi ta som exempel. Det är en av de stadsdelar som nu sänker ambitionerna när det gäller barngruppernas storlek. I Skärholmen har Vänsterpartiet ordförandeposten och har sagt att man vill sänka ambitionerna när det gäller barngruppernas storlek. Därmed säger man naturligtvis till invånarna att just här i Skärholmen är det inte så viktigt att ha små barngrupper. Det får man kanske ha på något annat ställe.

Freddy Grip gör precis det som man kan förvänta sig. Han ställer nämligen viktiga verksamheter mot varandra. Så är det naturligtvis alltid i en kommunal budget. Men det som skiljer den här budgeten från tidigare års budgetar är att ni har höjt skatten ganska rejält, och ändå lyckas ni inte avsätta tillräckligt med pengar, och stadsdelsnämndsordförandena får säga: Nu ökar vi barngruppernas storlek. De tvingas att säga: Nu måste vi ta in fler barn i våra barngrupper.

Det är vad ni gör, och det är det Freddy kallar en väl avvägd budget. Nej, jag tycker inte att det är en väl avvägd budget. Förskolan har tidigare ibland varit en inkomst-

källa för stadsdelarna. Då har jag varit arg när man har använt pengarna till andra ändamål i stadsdelarna. Nu räcker inte pengarna till att uppfylla de höga ambitioner som vi faktiskt har i den här salen.

Om man säger att det är väl avvägt samtidigt som man säger att förskolan inte är tillräckligt viktig, utan vi måste använda pengarna till andra verksamheter då tycker jag att man måste ändra i målsättningarna. Man kan inte ha de höga mål som har lett till att Stockholm är bland de 10 procent av kommunerna i Sverige som har de minsta barngrupperna om man samtidigt inte avsätter tillräckligt med pengar. Då är inte budgeten väl avvägd, utan enbart en bluff.

Anförande nr 24

L o r e n a D e l g a d o (V): Hej Lotta! Ordföranden för Skärholmens stadsdelsnämnd, Lorena Delgado, Vänsterpartiet, sitter också i kommunfullmäktige. Det du rabblade upp om Skärholmens stadsdelsnämnd stämmer inte. Om du läser utbytesbladet i verksamhetsplanen för 2015 ser du att antalet barn per grupp är 16 och ingenting annat.

Anförande nr 25

F r e d d y G r i p (V): Innan man börjar tala om bluff i budgetar hit och dit ska man komma ihåg att det handlar om ett samarbete mellan partier om man inte har egen majoritet. Det kan vara viktigt att komma ihåg.

Jag tror på att finansiera förskolan gemensamt via skattsedeln. Vi ska inte öka maxtaxan. Den slår hårt mot familjer med låga inkomster. Maxtaxan är ett absolut tal och slår alltså hårt mot dem som har lägre inkomster.

Vi ska fortsätta skattefinansiera förskolan. Vi ska fortsätta att satsa på förskolan, men även på andra områden. De är alla jätteviktiga. Vi måste bygga en hel stad. Det är när skolan eller förskolan inte håller som vi behöver satsa på socialtjänsten. Vi behöver satsa på hela staden. Det gör majoriteten, och det är jag väldigt stolt över.

§ 6 Interpellation om en ohållbar situation för personalen i stadens hemtjänst på grund av parkeringsproblematiken (nr 2015:6)

Anförande nr 26

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Fru ordförande! Jag skulle vilja hänvisa till det utskickade svaret.

Anförande nr 27

S o f i a M o d i g h (KD): Fru ordförande! Tack för svaret! Det här är en interpellation om hemtjänsten och de nyttoparkeringstillstånd som bland annat Dagens Nyheter uppmärksammade i en artikel. I svaret på interpellationen hänvisas det till att en kartläggning nu görs. Det gör att vi kanske får återkomma till den här frågan senare när vi vet vad den kartläggningen visar.

Men svaret reser också några nya frågor. Det var nämligen så att i den DN-artikel som gjorde att jag skrev min interpellation sade borgarrådet att det var många mindre företag som åkte kors och tvärs genom staden och att det inte var bra för miljö och annat. Men i interpellationen står det att det finns hemtjänstföretag som gör det.

Då undrar jag hur det egentligen är. Är det många, som borgarrådet sade i DN, eller visade det sig att det kanske inte var så många?

En annan aspekt är att borgarrådet i svaret har skrivit att det vore bättre både ur klimatsynpunkt och för personalen och den som har hemtjänst om hemtjänsten rörde sig mer lokalt. Vi kristdemokrater som tror på en mångfald av olika inriktningar tänker att det möjligtvis kan vara bättre ur klimatsynpunkt och bättre för personalen, men för den enskilde brukaren kan det faktiskt finnas goda skäl att man använder en hemtjänstutförare som har en speciell inriktning. Då kanske det inte finns en lokal marknad som är tillräckligt stor, utan man måste få åka i olika stadsdelar i staden för att utgöra den tjänsten. Om det ska göras en kartläggning tycker jag att utgångspunkten är lite fel – vad vet jag!

Jag ser fram emot att få ett lite mer utvecklat svar på interpellationen.

Anförande nr 28

M a l i n E r i c s o n (FI): Fru ordförande! Det finns redan möjlighet för hemtjänstföretag att få nyttoparkeringstillstånd. Frågan är snarare varför de inte söker det i större utsträckning. Det kan handla om kostnaderna eller om att hemtjänsten inte tar ansvar för hur deras anställda förflyttar sig mellan brukarna. Det är märkligt att anställda ibland får ta kostnaderna som hör till verksamheten, som parkeringsbiljetter och till och med böter. Framför allt är det en del av ett större problem att de som arbetar inom hemtjänsten ska behöva använda sin egen bil för att ta sig till jobbet.

Sedan kan man fråga sig hur effektivt det är för en anställd att köra runt till olika delar av staden. Det måste gå åt mycket tid bara för att förflytta sig, det som man hellre borde lägga på brukarna och deras behov. Det är tungt vägande skäl för mer lokala verksamheter eller åtminstone lokalt placerade anställda.

Jag tycker att det är tråkigt att Sofia verkar anse att det är ett slags straff att cykla i tjänsten. Det finns cyklar med bra lastmöjligheter. Det går att parkera lite varstans utan att få böter, och man behöver inte ha körkort. Alla kan inte cykla, men alla har inte heller körkort.

Feministiskt initiativ skulle gärna vilja undersöka möjligheten till särskilt avdelade parkeringsplatser för hemtjänsten i stadsdelarna.

Anförande nr 29

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack så mycket för frågan, Sofia! Jag måste säga att efter DN-intervjun var det så otroligt fascinerande att det skickades ut en rad arga pressmeddelanden från alla möjliga partier. Samtidigt är det trafikkontoret som utfärdar nyttoparkeringstillståndet. Det är precis samma regelverk som gällde när ni styrde under åtta år. Är det så att man verkligen gillar nyttoparkering undrar jag varför man inte har gjort någonting åt det tidigare.

När vi gjorde research med anledning av DN-artikeln upptäckte vi att det finns väldigt olika situationer i olika stadsdelar. I vissa stadsdelar betalar personalen själv P-avgiften. Det är helt orimligt. Det är därför vi ska se över det personalstrategiska, hur det ser ut med nyttoparkeringstillstånden och hur det ser ut med parkeringspolicyn i olika stadsdelar. Det har vi gjort, och vi har inte suttit ens åtta månader på den här tjänsten. Ni hade åtta år på er, så det ska man ha i åtanke.

Apropå hur jag uttrycker mig semantiskt i interpellationssvaret: Man kan säga att ett av de få privata företag som jobbar tydligt med områdesindelning är Aleris. Som äldreförvaltningen påpekar och som Transportstyrelsen har konstaterat i en intressant rapport om konsekvenserna av nyetableringar finns det privata företag som åker runt om i staden. Det skapar problem vad gäller trängsel och utsläpp.

Det finns en sak, Sofia, som jag har tjatat om hur många gånger som helst apropå brukarperspektivet och som jag frågade dig om i budgetdebatten men inte fick något svar. Det är att vi är många som vill ha hemsjukvård. Vi tycker att det är viktigt att man kan få vård hemma och inte behöver sitta flera timmar på akuten. Är inte du orolig, ifall vi skulle få för oss att kommunalisera hemsjukvården, när vi har över 200 olika aktörer? Hur ska vi få till en fungerande samverkan med sjukvården?

Jag tycker att det är märkligt att detta inte oroar er mer. Poängen med områdesplacerad hemtjänst är att man ska kunna bygga nära samverkan med lokala vårdcentraler, med biståndshandläggare och även med fysioterapeuter och så vidare.

Jag tycker att områdesplacering är viktig, och det bör vara utgångspunkten för vår hemtjänst.

Anförande nr 30

S o f i a M o d i g h (KD): Ordförande! Det var nyttoparkeringstillstånden som uppmärksammades i DN. Det är möjligt att de borde ha uppmärksammats tidigare, men så har uppenbarligen inte skett. Men har de uppmärksammats, och nu är det du som är ansvarig. Därför står vi här och diskuterar frågan.

Jag har också gjort lite research, som det heter, och tittat lite på omvärlden. Det finns exempel i andra städer där man inte bara säger: Vi ska jobba lokalt, det ska inte finnas några nyttoparkeringstillstånd, vi ska traska till våra kunder och det är minsann bra. I stället har man funderat på: Är det så att det finns behov av fler nyttoparkeringstillstånd, och varför används inte de? Är det fråga om priset? I sådana fall skulle man kunna tänka sig att ge rabatter. Är det fråga om att man i branschen inte har kännedom om nyttoparkeringstillstånden? I sådana fall skulle man kanske behöva mer information. Eller är det så att nyttoparkeringstillstånden inte är flexibla nog så att man måste ändra konstruktionen på tillstånden för att de ska kunna användas när de behövs och till det de behövs för?

Jag tycker kanske att det är en lite enfaldig inriktning att försöka byta ämne i stället för att utreda vad man som ansvarig faktiskt kan titta på och vad man kan göra. Det är möjligt att den kartläggning som görs har fått sådana uppdrag, vilket i så fall kunde ha framgått av svaret.

Jag vidhåller att man måste tänka på vem som är i fokus. Är det de äldre som har rätt till vård och omsorg av en mångfald aktörer, ja, då kan man inte göra kartläggningar där det inte tas hänsyn till att det ska finnas en mångfald av aktörer.

Anförande nr 31

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill säga två saker. För det första: Vänd på interpellationssvaret, Sofia! Det som står i näst sista stycket handlar om att vi har initierat en kartläggning som tittar på parkeringspolicyn i olika stadsdelar och på regelverket och behovet av nyttoparkeringstillstånd. Om du vänder på sidan ser du att det står där i svaret. Jag kan också säga att jag ett par dagar efter den här DN-artikeln initierade en sådan här kartläggning. Jag tycker inte att du ska säga att jag inte tar saker på allvar, för det gör jag. Det är därför vi tittar över nyttoparkeringstillstånd och parkeringspolicy.

För det andra blir jag ganska upprörd över att du lägger ord i munnen på mig. Jag har aldrig någonsin sagt att jag inte gillar nyttoparkeringstillstånd eller att ingen ska ha nyttoparkeringstillstånd. Det jag säger i DN-intervjun är att om man behöver bil för att utföra sitt arbete ska arbetsgivaren stå för de kostnader som det för med sig. Jag har ingenting emot nyttoparkeringstillstånd. Behöver hemtjänsten nyttoparkeringstillstånd ska hemtjänsten ha nyttoparkeringstillstånd. Någonting annat har jag inte sagt. Hemtjänsten brukar i regel bli beviljad nyttoparkeringstillstånd. Det har trafikkontoret, som utfärdar dessa, varit mycket tydliga med.

Många av de frågor som du lyfter upp kommer vi att titta på nu, och det gjorde vi långt innan din interpellation kom.

Ja, man ska välja. Den nya majoriteten är helt överens om att man ska kunna välja mellan både privata och offentliga utförare, men jag som ansvarigt borgarråd måste kunna garantera att samverkan mellan sjukvård, biståndshandläggare och hemtjänstutförare fungerar. Det är inte minst mycket angeläget inom demensomsorgen och vården av svårt sjuka äldre. Detta fungerar inte i dagsläget delvis på grund av att det är mycket svårt för enskilda vårdcentraler att samverka när man har att göra med så

många aktörer som i dagsläget. Jag är ute och pratar med pensionärsorganisationer, facken och stadsdelarna, och de håller alla med om den här bilden. Jag tycker att det är märkligt att ni inte gör det.

Anförande nr 32

S o f i a M o d i g h (KD): Ordförande! Jag ber om ursäkt om jag lade några ord i munnen på dig som inte stämde, Clara. Det ska man såklart inte göra. Du relaterar till baksidan, och vi är uppenbarligen oense om en sak. Det står i svaret att ni har utgångspunkten att det är bra att hemtjänsten ska vara mer lokal, och jag antar att det är utifrån det som ni också gör kartläggningen. Det ifrågasätter jag utifrån att det kan finnas inriktningar inom hemtjänsten som inte har tillräckligt många kunder för att bara agerar lokalt. Det kan finnas goda skäl för vissa företag att ha en inriktning där det finns en kund här och en kund där, och då behöver de förstås också de här nyttoparkeringstillstånden för att kunna röra sig runt. Men det är väl så att vi helt enkelt har lite olika utgångspunkter, och det var min kritik mot interpellationssvaret.

Kärnfrågan, som uppenbarligen stör även användandet av nyttoparkeringstillstånd, är väl frågan om hur många aktörer vi ska ha. Det är lätt att säga att det är för många. Men vilka är det som i sådana fall ska bort? Det ville inte du svara på i budgetdebatten, om vi nu ska hänvisa till den, men frågan kvarstår ju. Jag vill ha en mångfald. Jag tycker inte att politiker ska bestämma vilka inriktningar som ska finnas eller inte finnas.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Betyg i 4:e klass*

Anförande nr 33

Borgarrådet *B r i n c k* (M): Ordförande, fullmäktige! Som vi alla vet har regeringen och oppositionen kommit överens om att göra ett försök med betyg i fjärde klass i högst 100 skolor. Det finns en procedur för detta. Man anmäler intresse hos Skolverket, och rektor och huvudman måste vara med och föräldrar ska konsulteras.

Jag läste i Dagens Samhälle hur skolborgarrådet har uttalat sig om detta. Han säger nej. Stockholm ska inte vara med på detta. Motiveringen är att det inte finns någon vettig människa som tycker att det här är bra. Det är ett intressant omdöme om partikamraterna i regeringen som har träffat överenskommelsen. Eftersom jag utgår ifrån att det bakom Olle Burells ställningstagande i den här frågan finns någon mer tankeverksamhet än att ingen vettig människa tycker att detta är bra skulle jag vilja fråga honom vilka de ovetliga människor som har ställt till med detta är. Vad har Olle Burell egentligen för skäl att säga nej?

Anförande nr 34

Borgarrådet *B u r e l l* (S): Herr ordförande! Även solen har sina fläckar, och ingen regel utan undantag. Jag skulle naturligtvis aldrig anklaga borgarrådet Cecilia Brinck för att inte vara vettig. När det gäller själva betygsfrågan känner jag mig väldigt trygg med att argumentera för att Stockholm inte ska genomföra sådana ovetenskapliga experiment i Stockholms stads skolor. Det känns viktigt och riktigt att snabbt ge ett besked från den rödgrönrosa majoriteten att det är vår inställning. Det säger mer om Alliansens rabiata motstånd mot en trygghet kring när man ska genomföra nationella prov och att det borde finnas en trygghet när det gäller stöd i tidiga åldrar när man som motvikt till detta driver igenom det här försöket och hotar med att annars rösta igenom ett tvingande beslut tillsammans med Sverigedemokraterna. Det hade varit extremt olyckligt om det hade gått igenom.

Jag välkomnar att beslutet och överenskommelsen är utformade på ett sådant sätt att skolhuvudmännen har möjlighet att säga ja eller nej. Jag tolkar den här överenskommelsen så att vi som huvudman för Stockholms stads skolor har möjlighet att säga nej, och det har vi gjort för att det ska finnas en tydlighet. Med tanke på de stora utmaningar vi har för att höja skolresultaten i Stockholm, denna segregerade stad, tycker jag att det vore mycket olyckligt om våra skolledare, lärare, föräldrar och elever helt i onödan lade tid på att diskutera någonting som faktiskt saknar stöd hos forskningen, som är sågat av en stor majoritet av de intressanta remissinstanserna och lärarfacken och som över huvud taget är en halvmesyra.

Anförande nr 35

Borgarrådet *B r i n c k* (M): Vi kan diskutera betygsfrågan i alla möjliga olika sammanhang, men det intressanta är att det här är det enda landet i världen där det över huvud taget diskuteras om man ska ha betyg eller inte. Det var inte riktigt det min fråga handlade om, utan den handlade mer om borgarrådets språkbruk i detta

uttalande. Jag är tacksam för att jag själv inte räknas in i gruppen ovettiga. Jag vill återgälda komplimangen och säga att jag inte heller räknar in borgarrådet i denna grupp. Men jag tycker att det är ett rätt legärt sätt att hantera motstånd och ett politiskt förslag man inte gillar. Man avfärdar dem som stöder det som mindre vettiga. Det känns ärligt talat inte seriöst.

Jag ska ärligt erkänna att betyg i fjärde klass inte är min favoritreform heller. Det har aldrig varit det, och det har jag också sagt vid olika tillfällen. Men nu finns det faktiskt en överenskommelse mellan mina partikamrater, Alliansen och regeringen, och politik är att kunna räkna till 50,1 procent, Olle Burell.

Anförande nr 36

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag får väl offentligt be om ursäkt, och det gör jag gärna. Även jag, som fattig syndare, kan göra fel. Jag ber både Cecilia Brinck och vår Herre om ursäkt för att jag slant med tungan.

Anförande nr 37

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag accepterar naturligtvis denna ursäkt å alla andra ovettigas vägnar, med det löser dock inte problemet. Jag har fortfarande inte hört några särskilt starka argument utöver detta att om man tycker så här är man inte riktigt klok. Det känns inte seriöst.

Anförande nr 38

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag vet inte om jag sade ”inte riktigt klok”, utan jag använde ordet ”vettig”, och det kanske är det vi ska hålla oss till. Jag ber som sagt om ursäkt om det kunde misstolkas.

Fråga nr 2. Klottersanering

Anförande nr 39

R a s m u s J o n l u n d (FP): Stockholmarna vittnar nu om hur klottret ökar i staden. Det framgick också i ABC-nyheterna i tv så sent som för några veckor sedan. För allt fler verkar det uppenbart att den så kallade 24-timmarsgarantin inte uppfylls eller uppfylls allt sämre. Det verkar också oklart hur det långvariga och ganska fruktbara samarbetet mellan staden, SL, fastighetsägare, Fortum med flera har vårdats den senaste tiden.

Därför vill jag fråga borgarrådet Daniel Helldén hur han tycker att 24-timmarsgarantin fungerar i dag, hur han tänker se till att den uppfylls bättre samt även hur samverkan med de övriga berörda och klottterdrabbade aktörerna fungerar.

Anförande nr 40

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Klottterpolicyn och 24-timmarsregeln gäller. Man ska arbeta efter den, och det gör också trafikkontoret som har ansvar för de här sakerna. Såvitt jag vet fungerar den.

Anförande nr 41

R a s m u s J o n l u n d (FP): Då verkar tyvärr borgarrådets bild av verkligheten vara annorlunda än många stockholmares, som jag vågar påstå har märkt en markant

ökning av klottret i staden. Men om inte borgarrådet upplever något problem är det klart att han kanske inte gör så mycket åt det heller. Jag undrar helt enkelt om man inte har för avsikt att trappa upp och förbättra arbetet mot klotter i staden eftersom så många stockholmare trots allt upplever att det har skett en försämring.

Anförande nr 42

Borgarrådet H e l l d é n (MP): 24-timmarsregeln ska följas, och jag hoppas att det sker. Det har förts en hel del diskussioner om huruvida det är mer klotter i staden eller inte. All tillgänglig statistik visar att det inte är så.

Anförande nr 43

R a s m u s J o n l u n d (FP): Då undrar jag förstås vilken statistik det är borgarrådet hänvisar till. Det kan vi kanske fördjupa oss i vid kommande tillfällen. Det finns nog anledning att återkomma till den här frågan. Vi kan bara konstatera att under 2014 tog vi krafttag mot klottret i Stockholm, och det har vi gjort tidigare år under Alliansens styre också. Det märktes i budgeten då man satsade väldigt mycket pengar på detta. Om man väljer att satsa på klottersanering märks det i budgeten, men om man väljer att inte göra det märks det ute i stadsbilden. Och det är väl tyvärr det som många stockholmare ser även om inte borgarrådet gör det.

Anförande nr 44

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det finns pengar till klottersaneringen. Den ska skötas, och det sker också. Vi vet att det finns en rapportering om att det skulle vara mer klotter i staden. Den statistik som kontoret har när det gäller anmälningar om klotter visar att det har varit en ökning under det senaste året, det vill säga 2014 under den borgerliga majoritetens sista tid. I samband med det infördes också en ny app som heter Tyck till. Där kan man på ett tydligare och enklare sätt anmäla klotter och andra saker som man tycker stör i staden. Det är svårt att säga om det är mer klotter nu eller om det uppmärksammas mer. Vi vet att det har kommit fler anmälningar, och de kom under den period då den blå majoriteten satt vid makten.

Fråga nr 3. Buller

Anförande nr 45

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! För några veckor sedan kunde kommunstyrelsen fatta ett beslut där man tog tydlig ställning för att man skulle samordna bullerkraven vad gäller trafikbuller och industribuller. Det var ett mycket välkommet beslut. Jag gratulerar Socialdemokraterna till att ha fått med sig Miljöpartiet i denna fråga eftersom de tidigare har varit mycket kraftigt emot en sådan samordning.

På riksnivå går det dock betydligt trögare. Där har ansvarig minister, Mehmet Kaplan som råkar vara miljöpartist, förhalat en ny förordning om buller som skulle ha trätt i kraft vid årsskiftet. Den blir nu försenad, och ansvarig minister kan inte berätta när de nya bullerkraven kan komma och när den nya förordningen kan börja gälla.

Min fråga till ansvarigt borgarråd är om vi i Stockholms stad på något sätt kan agera gentemot regeringen för att den här nya förordningen ska kunna komma på plats

snarast möjligt. Därmed skulle vi kanske kunna bygga tusentals nya bostäder i vår kommun.

Anförande nr 46

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Precis som Erik Slottner säger är det centralt för oss att de nya förordningarna kommer, så att vi vet vilka spelreglerna är. Det sätter förutsättningarna för många av våra byggprojekt i staden. Det är klart att vi kan och ska göra saker. Senast förra veckan tog jag kontakt med regeringen och efterfrågade hur det går och när dessa förordningar kommer för att trycka på och visa att det här viktigt för oss. Den är den situation vi befinner oss i. Vi kan ta de diskussionerna och de kontakterna.

Vi styr inte över regeringen. Jag tycker precis som du att det vore mycket mer praktiskt om vi också gjorde regeringens jobb, men så är det tyvärr inte.

Anförande nr 47

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Om nu sådana här kontakter har tagits med regeringen, vilket är mycket välkommet att höra, kan min följdfråga bli vad svaret från regeringen blev. Kommer nya förordningar om bullerkrav? Det brådskar i Stockholm. Byggbranschen och vi i politiken vill ha besked. Det är mycket illa att detta förhållas av Miljöpartiet. Ni har fått med dem på kommunal nivå. Jag hoppas att Socialdemokraterna kan få med sig Miljöpartiet på riksnivå också.

Anförande nr 48

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag delar din vilja att detta ska ske fort. Jag har ännu inte fått något datum när detta kommer. Det har jag inte kunnat få. Men vi håller med om din problembild. Det här är viktigt för Stockholm. Vi måste få den här förordningen på plats så att vi vet vilka spelregler som gäller. Det är viktigt för er i oppositionen, för oss i majoriteten och för branschen. Det är självklart.

Anförande nr 49

E r i k S l o t t n e r (KD): Låt mig då få tipsa om att ett sätt att öka trycket på regeringen i den här frågan kanske kan vara att Roger Mogert tillsammans med något miljöpartistiskt borgarråd som är ansvarig för bullerfrågor, varför inte Katarina Luhr, skriver en debattartikel där ni pressar på Mehmet Kaplan i den här frågan så att vi i Stockholm kan få tusentals nya bostäder, för det tycks behövas eftersom förordningen tyvärr verkar dröja.

Anförande nr 50

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande, fullmäktige! Jag är inte säker på att just debattartiklar är det bästa sättet att diskutera och samtala med regeringen på. En gång när vi diskuterade internt sade en partikamrat till mig att det måste finnas bättre sätt att påverka än att marschera gate upp och gate ned. Ibland är inte den agitationen det bästa sättet. Men vi använder de medel vi tror fungerar bäst, och vi pressar på regeringen så gott vi kan.

Fråga nr 4. Förbjudna ämnen i skolan

Anförande nr 51

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! För tydlighetens skull vill jag säga att det inte handlar om periodiska systemet, kemikalier eller något sådant, så att inga missförstånd uppstår. Det handlar om någonting som på sätt och vis är mycket allvarigare. Detta hände i en sfi-klass i Helsingborg. För några veckor sedan blev en lärarvikarie som undervisade om Förintelsen inkallad till en så kallad skolsamordnare och uppläxad för att en elev i klassen hade känt sig kränkt. Denna elev hade ifrågasatt Förintelsen. Då fick den här lärarvikarien uppenbarligen veta att det inte var så lämpligt att föra den diskussionen i klassrummet.

Alldeles bortsett från vad som har hänt Helsingborg och vem som har rätt där när ord står mot ord vet vi att detta är en situation som uppstår då och då i våra skolor och klassrum. Därför skulle jag vilja veta hur vi kontrollerar att den här typen av situationer inte inträffar i våra skolor i Stockholm.

Anförande nr 52

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det var väldigt fint att jag lite tidigare fick veta att det inte handlade om kemikaliska substanser och sådant. Jag tycker om den här frågestunden. Då kan alla möjliga frågor komma upp. Det Cecilia Brinck tar upp här är naturligtvis mycket viktigt. All undervisning som sker inom ramen för svensk skola ska följa svensk skollag och läroplan. Där är det supertydligt att man ska lära ut hur det var i historia och i andra ämnen. Vi vet alla vad som hände, och det måste naturligtvis läras ut.

Även om det är precis som Cecilia Brinck sade, att vi under den här frågestunden inte ska avhandla saker som har hänt i Helsingborg eller annorstädes, kan man ändå tycka att det rent hypotetiskt kan vara intressant att ta upp det här. Jag utgår ifrån att vårt skolsystem är så väl utformat att detta sker med hjälp kollegialt lärande och framför allt att vi inte har några lärare som över huvud taget skulle hamna i en sådan situation eller försätta sig i den situationen. Och om det mot förmodan skulle vara så ska det följas upp av rektor och alla andra instanser som finns.

Det är mycket bra att vi pratar om det här tillsammans, i synnerhet vi som sitter i utbildningsnämnden, så att vi förebygger risken för att det skulle kunna uppträda i Stockholm. Jag har som sagt väldigt svårt att tro att det skulle kunna ske i Stockholm, och om borgarrådet Brinck har någon annan information är den i sådana fall helt ny för mig här i kväll.

Anförande nr 53

Borgarrådet B r i n c k (M): Nej, jag har dess bättre ingen information som tyder på att detta händer, men det har hänt på andra ställen än i Helsingborg. Situationen där, därom är källorna helt eniga, var inte sådan att det var en lärare som försatte sig själv i en hopplös situation och sedan blev korrekt tillrättavisd av rektorn, utan läraren gjorde det läraren skulle, varpå en elev i den här gruppen kände sig kränkt och anmälde detta. Läraren blev då tillrättavisd av skolledningen för att ha gjort det

läraren skulle göra. Det här var en sfi-klass, och där gäller inte samma läroplan. Det här är ett led i historieundervisningen i både grund- och gymnasieskola.

Jag tycker verkligen att det är enormt viktigt att vi följer upp och är mycket noga med att kontrollera att detta inte händer i våra skolor. Jag är inte förvånad över att borgarrådet delar den uppfattningen. Allt annat hade förvånat mig, men jag tycker att vi har ett gemensamt ansvar här i salen för att kontrollera att detta inte händer i våra skolor heller.

Anförande nr 54

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag vill återigen tacka Cecilia Brinck för att hon tog upp den här viktiga frågan. Jag instämmer i vikten av detta.

Fråga nr 5. Ytterstadsarbetet

Anförande nr 55

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Under de åtta år som vi hade makten här i staden hade vi Järvalyftet. Inom Järvalyftets ram hände det många bra saker, inte minst när det gäller brottsförebyggande arbete, arbete bland barn och ungdomar och sommarjobb.

I budgeten kunde man läsa att de projekt som fanns skulle implementeras i ordinarie verksamhet eller avskaffas. Därför är min fråga till Ann-Margarethe Livh: Vad händer nu?

Anförande nr 56

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Precis som det står i budgeten är det avsatt 22 miljoner i vår budget för att vi ska kunna implementera de projekt som fanns och som man vill gå vidare med i ordinarie verksamhet. Dessa ansökningar har de olika stadsdelsnämnderna gjort och, såvitt jag vet, fått beviljade. Det gäller alltså de projekt som vi fortsätter med.

Anförande nr 57

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): En viktig del av Järvalyftet handlar också om sommarjobben. Då är min fråga: Hur ser ni på sommarjobben där nu? Ni har ju också utökat detta med en årskull till.

Anförande nr 58

Borgarrådet L i v h (V): Jag vill bara säga att vi kommer att fortsätta den här satsningen på ytterstaden men inte på samma sätt som ni gjorde. Vi vill att de olika stadsdelsnämndernas budgetar ska förstärkas så att de satsningar som görs i så stor utsträckning som möjligt ska ske inom ordinarie budget och inte i enskilda projekt. Det är samma sak med sommarjobben. Det ska finnas utrymme för alla dessa sommarjobb inom ordinarie budget. De pengarna finns till exempel i arbetsmarknadsroteln.

Anförande nr 59

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det är väldigt många fler ungdomar som kommer att söka sommarjobb i dag. Det handlar naturligtvis till viss del om pengar.

Ni har inte specificerat hur mycket ni tänker avsätta för detta. Det kunde också vara intressant att veta. De finns i central medelsreserv, men det står inte hur mycket som kommer att avsättas speciellt för sommarjobb. För oss är det viktigt att det är ett jobb som man går till där man lär sig någonting och att det handlar om en motprestation. Då krävs det också bra jobb. Det är ett stort arbete att få fram de här jobben, och det är viktigt att de är meningsfulla. Det krävs också många fler handledare under den tiden. Det har varit ett stort arbete att få fram dessa jobb under de här åren och att få fram handledare när större delen av den svenska befolkningen vill ha semester.

Vilken är er bedömning? Kommer ni att lyckas med det?

Anförande nr 60

Borgarrådet L i v h (V): Det är självfallet vår ambition att vi ska lyckas med det. Jag håller fullständigt med dig om att det här är ett stort problem. Vi har också hört många barn och ungdomar vittna om att de jobb de har haft inte har varit speciellt meningsfulla just på grund av det du säger. Det är svårt att hitta bra handledare och meningsfulla arbetsuppgifter. Jag anser att det är en av de allra viktigaste uppgifterna för våra stadsdelsförvaltningar och för arbetsmarknadsförvaltningen att se till att vi får fram meningsfulla jobb till alla våra ungdomar. Där tror jag att vi är överens. Vi tycker att det här är en av de viktigaste frågorna i våra stadsdelar, där du och jag bor. Vi kommer att satsa 100 procent för att det här ska lyckas jättebra.

Fråga nr 6. Betyg

Anförande nr 61

Erik Slottner (KD): Ordförande! Det gäller samma tema som Cecilia Brinck tog upp här i frågestunden tidigare. Det är Olle Burells egen regering och Socialdemokraterna som har ingått en överenskommelse med Alliansen om att upp till 100 skolor ska få möjlighet att ingå i en försöksverksamhet med betyg från fjärde klass. Då säger Burell att han inte gillar betyg från fjärde klass. Men detta handlar inte om vad skolborgarrådet i Stockholm tycker, utan det handlar faktiskt om vad enskilda rektorer på enskilda skolor tycker.

Om vi nu vill ge utrymme för professionen att agera, om vi vill ge utrymme för rektorer att styra så mycket som möjligt över sina skolor kan jag inte förstå varför borgarrådet inte har större förtroende för kommunens rektorer när det gäller att de själva ska kunna avgöra om de vill ingå i denna av Burells egen regering utsedda försöksverksamhet.

Anförande nr 62

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Tack för frågan, Erik Slottner! Apropå respekt för professionen vill jag säga att en stor majoritet av remissinstanserna sade nej till den prestigedrivna borgerliga, eller kanske folkpartidrivna, idén om att införa betyg i ännu lägre årskurser redan innan man har hunnit utvärdera den förändring som skedde senast när man införde betyg redan från årskurs 6. Jag tycker att det är viktigt att lyssna på dem. Lärarfacket sade nej.

Precis som jag har sagt i ett tidigare replikskifte här verkar det som om regeringen hamnade i ett läge där man var tvungen att gå med på det här. Man tyckte att det var bättre än det fasansfulla att det skulle införas med tvång i alla skolor runt om i Sverige. Jag har inga synpunkter på det. Politik är det möjligas konst. Jag klandrar dem inte. Däremot hade jag varit fruktansvärt upprörd om regeringen hade gått med på någonting som låg i närheten av det förslag som man hotade med, nämligen att införa det obligatoriskt i alla skolor.

Jag kan leva med detta eftersom det är utformat så att man på enskilda skolor kommer att kunna ta ett initiativ till att ansöka om att vara försöksskola, och det gäller i hela landet. Men det står också att huvudmannen bestämmer. Min personliga åsikt, som dessutom är väldigt väl förankrad i den rödgrönrosa majoriteten, är att Stockholms stad som huvudman, om vi tolkar överenskommelsen rätt, kommer att säga nej till sådana initiativ. Jag tycker att det finns en mycket stor poäng med att våra barn och föräldrar vet att vi inte ägnar oss åt ovetenskapliga experiment i Stockholms stads skolor. Det är en kvalitetsstämpel för alla Stockholms stads skolor.

Anförande nr 63

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag är helt övertygad om att det här är väl förankrat i den rödgrönrosa majoriteten i det här huset, men frågan är hur väl förankrat det är i professionen. Och jag talar inte om betyg från fjärde klass eller inte, utan jag talar om att det nu är en försöksverksamhet och att ansvarigt borgarråd och majoriteten säger: Nej, denna försöksverksamhet får ni inte delta i även om ni på de enskilda skolorna vill det och det skulle finnas ett tryck ifrån elever, föräldrar, rektorer och lärare.

Varför förvägrar ni dem att ingå i denna försöksverksamhet även om det skulle finnas detta på enskilda skolor runt om i Stockholm? Jag tycker faktiskt att det är dåligt ledarskap, Olle Burell. Jag tycker att man skulle kunna ge det manöverutrymme till professionen. Jag vet inte om det finns kommunala skolor som är intresserade eller inte, men de borde kunna få prova sina vingar om intresse finns. Jag kan tycka att det är konstigt att Stockholm som Sveriges huvudstad inte ska ha en enda skola som ingår i den här försöksverksamheten. Jag tycker faktiskt att det är mycket märkligt.

Anförande nr 64

B o r g a r r å d e t B u r e l l (S): Herr ordförande! Den här formen av gladiatorspel inför öppen ridå uppmuntrar kanske till att man tar till lite starka ord, vilket Erik Slottner just gjorde. Men det är de facto så att remissinstanserna väldigt tydligt har avstyrkt detta. Regeringen har sagt i överenskommelsen att det är upp till huvudmannen att bedöma om man vill göra det här eller inte. Vi är tydliga med att vi inte vill göra det i Stockholms stad om vi har möjlighet att låta våra elever slippa detta ovetenskapliga experiment.

Det finns ingen anledning för oss, precis som jag sade tidigare, att se till att man lägger mycket värdefull tid och energi på diskussioner om en sådan här dåligt grundad sak i stället för att på riktigt fundera över hur vi kan ge ett ännu bättre stöd till elever med särskilda behov, hur vi kan utveckla pedagogiken, hur vi kan förbättra

elevehälsan och hur vi kan minska den administrativa bördan för lärarna. Det finns en massa saker som professionen skriker efter. De har inte efterfrågat detta, Erik Slottner.

Anförande nr 65

Erik Slottner (KD): Nej, men nu kollektiviserar Olle Burell professionen och skolorna och säger att de inte är intresserade av detta. Det kan ju finnas en och annan som faktiskt är intresserad. Jag är väldigt mycket för att politiken sätter mål för verksamheten. Vi skickar med pengar till skolorna i form av en skolpeng och med ett generöst socioekonomiskt tillägg till elever som är i behov av särskilt stöd, men sedan måste vi ge ett ganska fritt manöverutrymme åt professionen och åt enskilda rektorer för att stärka ledarskapet och uppnå de här målen. Jag tror väldigt mycket på att stärka ledarskapet. Det du gör genom att säga att ingen skola får genomföra den här försöksverksamheten är att försvaga enskilda rektors ledarskap, och det ogillar jag väldigt mycket.

Anförande nr 66

Borgarrådet Burell (S): Jag har förmånen att vara mycket ute på skolor i Stockholms stad, vilket du också säkert är. Jag besöker både kommunalt drivna skolor och enskilt drivna skolor, det vill säga friskolor, i en så stor mängd som det går att pressa in i mitt schema. Det är oerhört givande. Jag kan utan att överdriva säga att det bara är en person av dem som jag har träffat under den här tiden, och det är ganska många, som har varit tveksam till majoritetens ståndpunkt i den här frågan. Lärare, elever, alla rektorer och andra tjänstemän i vår organisation som jag har träffat välkomnar ett tydligt och snabbt beslut.

I motsats till Erik Slottner skulle jag vilja hävda att det är ett sätt att visa ledarskap. Vi visar ledarskap när det gäller skolan. Vi ska koncentrera oss på det viktigaste, att höja skolresultaten, och inte ägna oss åt folkpartistisk eller alliansledd plakatpolitik.

Fråga nr 7. Kvalitetsarbetet inom äldreomsorgen

Anförande nr 67

Dennis Wedin (M): Ordförande! Den röda och ambitionslösa äldrepolitiken är mitt tema i dag. Vi kan bara titta på hemtjänsten. Vi ser hur Stockholm måste ställa om. Fler och fler väljer att bo kvar hemma. Det ställer stora krav på hemtjänsten. Här har Alliansen varit tydlig med ett nytt ersättningssystem och mer resurser. Det handlade om över 50 miljoner 2014, och vårt budgetförslag för det här året innebär 38 miljoner mer än vänstermajoritetens till hemtjänsten.

Vilka förslag har då äldreborgarrådet? Färre utförare är den enda lösningen, och dessutom får hemtjänstpersonalen veta att de ska gå eller cykla i stället för att använda bilen och riskera parkeringsböter. Det är ambitionslöst och pinsamt, ordförande. Det är uppenbart att vänstermajoritetens enda välfärdskärna är återkommunalisering av väl fungerande boenden och färre valmöjligheter.

Min enkla fråga är: Hur kan äldreborgarrådet, annat med sina egna ideologiska skäl, motivera dessa låga ambitioner för äldreomsorgen?

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack för frågan! Jag känner att du står och viftar mot en gigantisk halmgubbe som står någonstans i det här rummet. Jag ser den inte, men den finns uppenbarligen här. Det jag har uttryckt hela tiden sedan jag tillträdde är möjligheten att påverka innehållet i sina egna hemtjänsttimmar. Jag har sagt det flera gånger här i talarstolen. Jag har själv arbetat som personlig assistent och vårdare inom LSS-verksamhet i sex år. Jag är van vid att man börjar ett arbetspass med att fråga: Vad känner du för att göra i dag? Ska vi baka en kaka? Är det något bra på tv som du vill se? Ska vi ta en promenad senare?

I dagsläget har den enskilda individen som nyttjar hemtjänst möjlighet att välja mellan över 200 aktörer, men man kan inte välja om man ska laga mat, gå en promenad eller bara sitta och lyssna på *Melodikrysset* tillsammans när hemtjänsten väl kommer. Det är detta som är det absolut viktigaste för mig. Jag vill gå bort från de stora systemdiskussionerna och prata om hur den enskilda individen ska få verkligt inflytande över sina egna hemtjänsttimmar.

Det handlar också i grunden om personalens möjligheter att utnyttja sin yrkeskompetens och erfarenhet och göra egna bedömningar. I dagsläget är hemtjänsten otroligt styrd av detaljerade biståndsbeslut som gör att man helt enkelt inte har speciellt många möjligheter att bestämma själv som äldre och göra en avvägning som personal. Kan man göra detta inom LSS-omsorgen, där man som anställd och som brukare har möjlighet att påverka vad man ska göra, borde det gå att göra det i hemtjänsten också.

Anförande nr 69

D e n n i s W e d i n (M): Jag tycker att det är problematiskt att du hänvisar till verksamhetsinnehåll, men det finns inte. Du pratar om stora systemdiskussioner, men sanningen är att det är en mycket unken ideologisk politik som vi har fått se prov på hittills från just dig. Man kan titta på din bakgrund för att se vad det kan bottna i. Det finns flera kopplingar mellan dig och marxismen. Så sent som 2014 arrangerade du flera föredrag, varav ett tillsammans med Centrum för marxistiska samhällsstudier och ett annat på temat Ett tjejseparatiskt pass i marxism. Marxism är grunden till en föråldrad ideologi. Den sätter systemet före människan. Är det fel att anta att det snarare är i det här perspektivet som du förändrar Stockholms äldreomsorg? Jag tycker att det är dags att du ger besked. Jag tror på fortsatta resurser, innovationer och stärkt kvalitet. Din lösning är konsekvent färre verksamheter och försämrade valmöjligheter, och den bottnar inte i samhällsproblem eller i verksamheterna utan i en föråldrad ideologi som du själv har gett prov på.

En fråga som känns väldigt befogad är: Vad är ditt besked? Tar du avstånd från detta eller är det marxismen, grunden för kommunismen, som präglar de förändringar som nu håller på att genomföras inom äldreomsorgen?

Anförande nr 70

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag ska verkligen försöka. Jag är sociolog, jag har numera en kandidatexamen i sociologi, jag håller på att ta min masterexamen och jag har jobbat två år på Institutet för Framtidsstudier. Jag är väldigt duktig på klassisk

sociologisk teori, och marxism är någonting som man får lära sig på fjärde eller femte lektionen på Stockholms universitet och på alla andra sociologiinstitutioner runt om i landet.

Låt oss gå tillbaka till sakfrågan, Dennis. Du säger att det är unket, dåligt och hej och hå. Så här är det: Den första och viktigaste saken som jag har jobbat med är att tillsätta en hemtjänstutredning som syftar till att den enskilda individen ska få större inflytande över sina egna hemtjänststimmar. Det är den viktigaste frågan för mig. Sedan förstår jag att du vill stå och boxas med en halmgubbe. Det kanske är bra träning och lite kul för dig, men det är verkligen bara en halmgubbe.

Anförande nr 71

D e n n i s W e d i n (M): Det är inte kul för mig, och det är inte kul för Stockholms äldreomsorg. Du tar inte avstånd från marxismen när vi står här och pratar i dag.

Ordförande! Det hela är mycket enkelt. Här har vi ett äldreborgarråd som inte sitter i äldrenämnden, så det är i fullmäktige som oppositionen kan möta henne i de här frågorna. Det är skillnad på verksamhetsbaserade kvalitetsförslag och ren vänsteraktivism. Jag måste säga att jag blir ganska skeptisk när ideologi sätts före logik, oavsett vem och vilket parti det är som gör det. Därför är jag stolt över att min och Moderaternas utgångspunkt är kvalitetsförbättringar. Vi har hittills under mandatperioden varit mycket tydliga om det du pratar om, det vill säga att centralisera och förenkla biståndsbedömningen så att människor får likvärdig hjälp och bra service. Jag hoppas få stöd för min motion om kontinuitetsbonus i hemtjänsten och satsningar på stadens kärnverksamhet.

Men mot detta, och det är uppenbart genom din bakgrund, står det en politisk majoritet som vill återkommunalisera, attackera valmöjligheter, höja skatten och sänka ambitionerna för äldreomsorgen. Detta har dessutom sina rötter i just marxismen.

Ordförande! Detta är väldigt enkelt. Stockholm kan bättre än så här.

Anförande nr 72

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag började med att skratta, och nu blir jag nästan lite arg. Jag ska inte stå här och flippa ur, men jag tycker faktiskt att äldreomsorgen, hemtjänstpersonalen, pensionärsorganisationerna och de fackliga organisationerna förtjänar en debatt som ligger på en högre nivå än så här, Dennis. Jag vet att MUF och Ung Vänster har den här typen av diskussioner när de sitter inför en högstadie-klass utanför Uppsala. Jag tänker inte föra den här diskussionen i fullmäktige.

Jag är ute och pratar hela tiden. Jag är ute i stadsdelarna, jag träffar fackliga företrädare, äldreomsorgschefer, privata utförare, kommunala utförare och pensionärsorganisationer, och det vi pratar om och som alla välkomnar är just möjligheten att se över hur vi kan gå mer mot ramtid där den enskilda individen har möjlighet att påverka sina egna hemtjänststimmar. Jag tänker prata om det som är relevant på

riktigt. Sedan kan du göra dina googlingar och leka med halmgubbar, men jag tänker inte sänka mig till den nivån.

Fråga nr 8. Toaletter

Anförande nr 73

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Herr ordförande! Jag skulle helt kort vilja fråga det ansvariga borgarrådet Daniel Helldén om han kan garantera att de nya offentliga toaletterna som upphandlas i staden kommer att bli tillgängliga enligt Boverkets byggregler.

Anförande nr 74

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Det har gjorts en upphandling av nya toaletter utomhus i staden. Det handlar om ungefär 60 stycken. De ska bli tillgängliga enligt Boverkets regler. De här toaletterna ska få plats i miljön, och det förs en diskussion om att man i några enstaka fall kan gå efter den så kallade stockholmsmodellen om det är så att man inte vill ta ned träd till exempel. Förhoppningsvis blir det inga sådan. Meningen är att alla ska vara fullt tillgängliga enligt Boverkets byggregler.

Anförande nr 75

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Först kan jag bara hoppas att toaletterna inte är utomhus. Men bortsett från det kan man konstatera att offentliga toaletter är en liten fråga, en cykelställsfråga eller en skitfråga rent av. Vad vet jag? Vi diskuterar också av och till om vi ska ha herr- och damtoaletter eller kanske en tredje sort. Hon-, han- och hende-batten är viktig i sig, men i grunden är tillgången på toaletter hyfsad god för oss som är fullt friska och raska även om det finns fler pinkmöjligheter för män i den här staden. Och inför och efter fotbollssäsongens derbymatcher kan man tro att många män anser att större delen av staden är en enda stor pissoar. Där stora volymer öl går in i vissa män går vettet ut och en hel del annat också.

Ordförande! Tillgången till offentliga toaletter för dem som inte är lika rörliga som en del av oss andra är definitivt inte god. Staden upphandlar nu någonstans mellan 60 och 70 nya toaletter, och här finns en chans att i ett slag rätt dramatiskt öka tillgängligheten utan alltför stora extrakostnader. Jag tycker att du är svaret skyldig på frågan om man nu tar till vara den möjlighet som finns.

Anförande nr 76

Borgarrådet H e l l d é n (MP): De toaletter som nu upphandlas i den här omgången ska vara tillgängliga. Meningen är att alla ska vara det. Det kan ta längre tid innan man kan göra detta om man inte får plats med dem. Vi ska självfallet ha offentliga inrättningar som är tillgängliga. Om inte annat är det en fråga om demokrati. Många gånger finns det män som går på derbymatcher som uträttar sina behov på alldeles fel platser. Det är inte så bra, men det är en annan fråga. Det är kontorets inriktning att de här toaletterna ska följa Boverkets byggregler och därmed vara tillgängliga om man sitter i rullstol.

Anförande nr 77

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Utan DHR:s grävande i den här frågan verkar det som om bara fem av mellan 60 och 70 toaletter skulle ha blivit tillgängliga alls. Jag tycker att ansvarigt borgarråd borde rikta ett särskilt tack till dem för det jobbet där de har lyft upp den här frågan.

Jag vill passa på att tacka DHR och tidningen Nollåttan för att de lyfte upp frågan och pressade såväl förvaltning som ansvarigt borgarråd. Jag kan rekommendera borgarrådet och alla andra att läsa både Nollåttans januari- och februarinumner. Där kan man se att skillnaden i bemötandet från förvaltningen har svängt från ett väldigt vacklande till att bli tydligare. Men det är fortfarande tråkigt att man inte tänker skriva in i avtalet att Boverkets regelverk ska gälla. Jag undrar om du kan svara på varför man inte vill göra det.

Anförande nr 78

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Såvitt jag vet finns det redan ett avtal. Det som diskuteras nu är hur man ska få alla toaletter tillgängliga. Det är 60 stycken som ska byggas i den här upphandlingen som är kopplad till reklamavtal och andra saker. Det är helt riktigt att det är organisationer som har haft synpunkter på detta på ett positivt sätt. Det har gjort att man ser till att detta verkligen blir helt korrekt enligt de regler som finns. Man har fört diskussioner med funktionshindersrådet. Både HSO och DHR har varit med. De har haft lite olika idéer om hur man kan lösa detta när det inte har fungerat. De här kommer att uppföras på ett sådant sätt att de är tillgängliga. Det är så det är sagt, och jag har sagt det. Jag har också läst båda artiklarna i Nollåttan. Det senaste numret läste jag så sent som i helgen.

Fråga nr 9. Olagliga bosättningar

Anförande nr 79

B o S u n d i n (M): Ordförande! Som säkert många känner till har vi fått ett stort antal olagliga bosättningar på allmän plats runt om i Stockholm. Det uppmärksammades inte minst i Dagens Nyheter för en och en halv vecka sedan. De har ökat från 17 till 44 på ganska kort tid. I ytterstaden har detta uppmärksammats ganska mycket. I reportaget i Dagens Nyheter visades också bilder på dessa bosättningar och dessa läger.

Det är ganska många människor i mitt område, i Kista, som hör av sig och undrar vad som har pågått under de senaste månaderna eftersom antalet har ökat så dramatiskt. Symboliska avhysningar från Sergels torg i centrala Stockholm är ingen lösning på problemet.

Mina tre frågor är: Finns det någon konkret plan från majoriteten för att minska antalet olagliga bosättningar? Tänker ansvarigt borgarråd agera även i ytterstaden för att minska dessa utmaningar? Varför tillämpar inte majoriteten gällande regler och lagar lika för alla, oavsett var man kommer ifrån?

Anförande nr 80

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack för frågan! Det låter på frågeställaren som om det här är ett nytt problem som har dykt upp under de senaste månaderna, och så är ju inte fallet. Vi har haft bosättningar i Stockholm under en längre period. Det är oerhört olyckliga och känsliga frågor som handlar om människor som lämnar sina familjer i hemländerna för att tigga på stadens gator. De väljer att bo i pappkartonger och söker skydd undan regnväder under våra broar i illegala bosättningar. Vi vill naturligtvis inte ha illegala bosättningar i Stockholm. Det finns inget som helst egenvärde med detta.

Men samtidigt tar vi ett stort ansvar för de här människorna. Alla människor ska behandlas med den respekt som vi människor förtjänar. Därför kan vi inte bara säga att detta är olagligt och ta bort dessa bosättningar från den ena dagen till den andra, utan vi måste gå fram med uppsökande verksamhet och erbjuda möjlighet till evakueringsboende när vi avhyser människor från dessa bosättningar. Vi jobbar aktivt med den här frågan. Den nya majoriteten antog tidigt ett 16-punktersprogram för hur man ska jobba med den här frågan. På nationell nivå har regeringen tillsatt Martin Valfridsson som ska arbeta med de här frågorna. Vi tar de här frågorna på största allvar. Det är svåra frågor som jag arbetar med med stor respekt för människor och mänskligheten.

Anförande nr 81

B o S u n d i n (M): Det är utsatta människor, och dem ska man ta hand om. Det var därför som vi i Alliansen under det förra socialborgarrådet så förtjänstfullt startade en hel del verksamheter tillsammans med frivilligorganisationer för att kunna lösa de här problemen kortsiktigt och ge människor tak över huvudet. De senaste månaderna har ni er i verksamhetsplan gett direktiv där ni säger att man vi bör undvika avhysningar. Det ger signaler om att det är okej att bre ut sig och ordna fler och fler bosättningar.

Jag tycker att det finns en annan relevant fråga också eftersom vi under allianstiden kraftigt minskade antalet uteliggare och hemlösa genom tak-över-huvud-garantin. Hur skulle den nya rödgröna majoriteten ställa sig till att acceptera att våra egna hemlösa uteliggare skulle slå upp läger och bosätta sig på madrasser på gator och torg?

Anförande nr 82

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är skönt att höra att vi är överens om den respekt som vi ska visa människor som befinner sig i den här situationen. Det känner jag mig trygg med. Ja, vi ska undvika avhysningar på grund av att vi inte vill ha de här bosättningarna över huvud taget. Vi säger att vi ska undvika avhysningar, och det handlar om att vi ska jobba aktivt med människor för att de inte ska bosätta sig på det sätt som sker i vissa områden i Stockholms stad och i hela Stockholmsregionen.

Sverige har problem med de här illegala bosättningarna. Vi ska undvika avhysningar genom uppsökande verksamhet, genom att säkerställa att de här människorna får hjälp, genom att se till att det finns fler härbärgesplatser, fler uppsökare och fler åtgärder för att hjälpa till på bästa sätt.

Anförande nr 83

B o S u n d i n (M): Jag hoppas att ni lyckas med detta, för det är väldigt viktigt. I lokaltidningen Mitt i Kista kunde vi förra veckan läsa att det finns två tre personer som överväger eller har bestämt sig för att flytta från stadsdelen Kista på grund av att deras barn drabbas av detta när de går till och från skolan och stöter på dessa läger precis utanför bostadsområdena. Dessutom stöter de på dessa människor på de offentliga toaletterna som de använder på olika sätt. Det finns också stora problem i gallerian som en följd av detta. Det hänger samman med att man inte gör något åt själva kärnproblemet.

Anförande nr 84

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag tror inte att vi i Stockholms stad kommer att lyckas med detta själva. Jag tror att vi måste jobba mycket aktivt på EU-nivå. Vi måste jobba mycket aktivt för att hitta en gemensam samordning som vi i kommunerna kan arbeta efter. Vi i Stockholm kan göra mycket, men att lösa problemet med hur en del grupper behandlas i sina hemländer kan inte vi i Stockholm lösa ensidigt. Vi måste jobba med de stora verktyg vi har i EU, och vi måste jobba med regeringen. Jag har mycket stora förväntningar på den utredare som är tillsatt. Martin Valfridsson ska nu utreda den här frågan för att se vad vi kan göra. Det är mycket vi måste göra, och det handlar samtidigt om respekt för människovärdet och om vad vi som stad kan hjälpa till med.

§ 16 Dagvattenstrategi – Stockholms väg till en hållbar dagvattenhantering

Anförande nr 85

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! I dag ska vi anta en ny dagvattenstrategi. Det låter kanske inte så hett, men hela ärendet är bra mycket intressantare och roligare än vad många av er kanske tror. Varför är det då så viktigt att vi har en strategi för dagvatten, och vad är egentligen dagvatten? Det handlar om regnvatten och smältvatten från gator, vägar och andra hårda ytor och hur vi ska ta hand om det för att vi ska undvika översvämningar och att det rinnande vattnet drar med sig skadliga ämnen från avlopp, industrimark och vägar ned i våra sjöar och vattendrag. Eller lite mer illustrativt handlar det om hur vi ska jobba för att alla vi som sitter här och alla turister ska kunna passera övergångsstället mellan Centralen och Järnvägsparken utan att bli överspolade av vatten när det regnar och hela vägen blir översvämmad.

Den här nya strategin är mycket bättre anpassad för klimatförändringar och häftiga regn och för en stad där vi ska bygga mycket. Strategin är också ett viktigt verktyg i Stockholms stads handlingsplan för vatten som vi också kommer att anta senare i kväll. Den nya vattenstrategin har ett stort fokus på hur man långsiktigt ska planera för vatten och hur vatten ska tas om hand på ett sätt som efterliknar naturens rening. Fokus ligger väldigt starkt på lokalt omhändertagande av vatten till skillnad från att allt vatten ska ledas ned i avloppsrör och till våra avloppsverk. Hela strategin kan hjälpa oss att gynna grönska och få renare vattendrag och en vackrare miljö.

Den nya dagvattenstrategin kommer också att gynna en ekonomisk hantering av vatten, till exempel genom att förebygga skador från översvämningar och genom att förebygga att man behöver gå in med senare åtgärder som kan bli mycket dyrare än om man planerar för en bra vattenhantering från början.

Jag är därför mycket glad över att staden snart har en ny dagvattenstrategi på plats och yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 19 Detaljplan för fastigheterna Ferdinand 8, 10 och 14 m.m. i stadsdelen Sundby, Dp 2010-13517-54 (ca 1 100 studentlägenheter) (utl. 2015:12)

Anförande nr 86

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande, fullmäktige! Det är mycket positivt och glädjande att vi nu kan gå fram i det här ärendet. Stockholm ses sällan som en riktig studentstad, men sanningen är den att vi har 90 000 studenter i vår stad. Och dessa 90 000 studenter delar på 12 000 studentbostäder. Det var varit lite trögt när det gäller leveranser av just studentlägenheter i den här staden under många år trots att vi har haft gemensamma och höga målsättningar. Med det här ärendet tar vi nu ett rejält kliv framåt. Det innebär nya 1 000 studentlägenheter i kollektivtrafiknära läge. Det är naturligtvis mycket bra för Stockholm. Det bra för studentkollektivet, och det innebär ett stort steg mot att kunna åstadkomma vår del av de 6 000 studentlägenheter som kommunerna i regionen och regionens studentbostadsaktörer har satt som mål till 2017.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 87

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är fantastiskt bra att se det här ärendet komma fram. Vi ser fram emot att få se de i storleksordningen 9 000 studentlägenheter som finns i olika genomförandefaser levereras inom kort nu när ni tar över, så att vi också kan se dem inflyttningsfärdiga. Var så god och leverera det som vi har gjort väldigt mycket förarbete kring!

Anförande nr 88

Borgarrådet M o g e r t (S): Hur är det man säger? När man kastar en pinne på en flock hundar ylar den som känner sig träffad. Det var ingen polemik i mitt inledningsanförande, utan tanken var just att vi har burit den här visionen framför oss. Anledningen till att vi kan fatta det här beslutet nu är ju att det var långt gånget. Vi ska fortsätta att hålla den här visionen levande, och vi ska se till att leverera. Vi kan titta på vad stadsbyggnadsnämnden har gjort det senaste året. År 2014 satte vi rekord med 7 000 lägenheter i detaljplan, och jag kan lite stolt säga att 4 500 av dem är antagna från oktober och framåt.

Anförande nr 89

M a g d a R a s m u s s o n (MP): Fullmäktige! Kul att vara här när man fortfarande kan se solen uppe när man går hem efter mötet. Om man inte känner någon som behöver bostad i Stockholm har man antingen extremt rika vänner eller inte så många vänner alls. Jag tror att det här projektet är mycket viktigt, inte minst för de många studenter vi har Stockholm. De har en otroligt tuff situation i dag på Stockholms bostadsmarknad. 1 100 bostäder är planerade i Spånga. De kommer inte bara att vara ett viktigt steg för de många som kommer att bo där utan också för hela Stockholm som kan fortsätta att växa.

Men jag tycker också att man ska tillfället i akt och lyfta blicken lite till. Det handlar inte bara om att vi bygger många bostäder för studenter, utan det handlar också om hur vi bygger staden och hur vi bygger det framtida Stockholm. Både Sverige och

världen står i dag inför flera gemensamma utmaningar. Jag tror att urbaniseringen är en, och klimatfrågan är en annan. Är vi tillräckligt smarta tror jag också att de här utmaningarna har en hel del gemensamma lösningar.

I Köpenhamn tar till exempel cykeln mer och mer utrymme från bilen. I Bogotá har ett smartare kollektivtrafiksystem varit med om att både lösa många köer och förbättra luftkvaliteten. I Hamburg har man tagit steg mot en helt bilfri stad, och det är väldigt häftigt.

Här har vi helt enkelt ett val där vi kan fortsätta att bygga glesa städer där pendlingsavstånden gör oss mer beroende av bilar och också segregerar människor. Eller också kan vi genom att bygga täta städer där det också finns god tillgång till kollektivtrafik få nära till saker som vi alla mår bra, till exempel nöjen, kultur och så vidare och.

Jag tillhör verkligen dem som tror att urbanisering är någonting positivt både för människor och för miljön. När vi använder våra resurser gemensamt i större grad minskar också slitaget på miljö, och det är mer effektivt. Dessutom tycker jag att det är mycket roligt när många människor är på en och samma plats.

Med allt detta sagt vill jag säga att jag tycker att det är ett utmärkt förslag som ligger framför oss och som vi ska besluta om. Lägenheterna ligger nära kollektivtrafik och cykelbanor. Det blir också tio gånger så många parkeringsplatser för cyklar som för bilar, och det är väl jättehärligt. Man har också sett till att det ska bli mycket affärsverksamhet i bottenplanet, vilket också skapar en mycket levande stadsdel. Stockholm växer, och jag tycker att det är mycket positivt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 90

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker att du sade väldigt mycket klokt, Magda. Men för min del, för Folkpartiets del och för många stockholmars del tror jag att det finns gränser för de täta städerna. Den planering som ni har för till exempel Bromma flygfält vill vi inte se.

Nu kommer jag till övergången till det här ärendet, fru ordförande. Det här området är inte så tätt. Det är glest mellan husen, och framför allt är det väldigt glest mellan bostäderna. Det gränsar till industriområdet i Bromsten, och det är glesbebyggt. Det är också ganska lågt, vilket är typiskt för industriområden. Det är ett sätt som vi måste fortsätta att bygga på i Stockholms stad. Det finns industriområden som inte används fullt ut, och dem måste förädla, omvandla och använda bättre än tidigare. Vi måste använda dem till dagens mer tjänsteintensiva arbetsplatser och till bostäder. Då klarar vi också en annan sak som handlar om buller och andra otrevligheter som kan komma från den lite tyngre industrin. I det här området är det på gränsen till att det kan bli lite bekymmer med buller från järnvägen och den nya Mäljarbanan.

Men som både borgarrådet Mogert och borgarrådet Larsson sagt tidigare kan vi glädjas åt att vi nu kommer till skott med än fler studentbostäder. Vi kan bara beklaga att våra rivstarter under den förra perioden ger utdelning nu. Det kommer vi

lite ödmjukt att påpeka här ifrån talarstolen och säga: Ja, nu är det vår plan som går i mål. Det tog lite längre tid, men det är tack vare oss som den verkligen kom till. Det gäller också de detaljplaner som borgarrådet Mogert talade om som rekord. Det var väldigt många som antogs från oktober till december. Undrar om det hade tagit tre eller fyra år att ta fram dem eller om det var tre fyra månader. Jag tror snarare att det är vår förtjänst att de här planerna också kom fram, borgarrådet Mogert.

Bifall till de 1 000 studentbostäderna!

Anförande nr 91

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Tillåt mig då att tacka för vad som måste vara en av världens absolut längsta rivstarter, nämligen åtta år. Det kan naturligtvis vara så att mycket av förarbetet är gjort. Så är det självfallet. När vi fattar beslut i oktober är det ingenting som har hänt över en natt. Men vi visar med detta att vi klarar av att fatta beslut, att det är en beslutsför majoritet och en majoritet som vill fortsätta att bygga Stockholm, och det är viktigt.

Anförande nr 92

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande! Vi önskar verkligen dig all lycka på den vägen, borgarrådet Mogert. Vi hoppas att den här majoriteten ska visa sig lika beslutsför i frågor som handlar om att ta fram, diskutera och genomföra detaljplaner för bostäder, vägar och annat nödvändigt för att den här staden ska fortsätta att utvecklas. Vi kommer nog att ha fler diskussioner om det här. Jag är rädd för att mina förhoppningar kommer lite på skam, och det beror nog inte så mycket på borgarrådet Mogert som på att det kanske finns sällskap i salen, i den nya majoriteten, som inte är fullt lika intresserat av att bygga lika mycket som borgarrådet Mogert är. Vi får se, men vi hoppas och önskar dig lycka till.

Anförande nr 93

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Start-pm:et för det här ärendet kom i februari 2011. Det är väl två borgarråd sedan man tittade på det här ärendet första gången. Men det var egentligen inte det jag ville säga. Nästan hur mycket vi än bygger här kommer vi att tjata om att vi måste bygga mer och mer. Det är helt riktigt. Det beror på att Stockholm helt enkelt är så populärt att bo i.

Men jag vill påminna om den ekonomi som Stockholm och bostadsbolagen har. Jag satt i Familjebostäder under den förra mandatperioden. Då ombildade vi ungefär 3 500 bostäder. Det gjorde vi akt och mening att ha ett aktivt förvaltande som gjorde att vi kunde öka projektportföljen i Familjebostäder så att vi har en projektportfölj på 7 000 lägenheter. Det gör man för att man ska få en soliditet i ett bolag som gör att man kan bygga på och bygga på och inte vara orolig för att ekonomin kollapsar. Vi kan till exempel titta på Sigtuna kommun eller Botkyrka kommun där man måste paniksälja stora bestånd av allmännyttan för att kunna klara av akuta drifts- och underhållsätgärder. Det är inte ett läge man vill hamna i. Vi kan också titta på Boden. Där finns det inte ens någon att sälja fastigheterna till, utan man måste spränga dem i luften. Det ser rätt skojigt ut på tv, men det är naturligtvis inte en situation som någon vill ha.

Det är viktigt att man inte bara förvaltar de gamla bostäderna, 1900-talets bostäder, utan faktiskt bygger nytt och bygger 2000-talets bostäder. Det är mycket bra att den nya majoriteten fortsätter med detta. Det är vi alla väldigt tacksamma för.

Fru ordförande! De två föregående ärendena gällde två ärenden från Familjebostäder. Familjebostäder har alltså 22 projekt med 3 266 lägenheter pågående i olika faser. Av dem är en tredjedel studentbostäder. 940, eller närmare 1 000 studentbostäder finns med i detta. I hela staden handlar det nu om 9 000 studentbostäder i olika genomförandefaser. Det är också en påminnelse om att de här processerna tar mycket lång tid. Start-pm:et för det vi fattar beslut om nu kom alltså i februari 2011. Det var för två borgarråd sedan som man första gången initierade ärendet i Bromsten.

Anförande nr 94

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Jag minns att när jag var väldigt ny i stadsbyggnadsnämnden träffade jag berörd fastighetsägare i det här ärendet. Då var det väldigt mycket som var oklart. Fastighetsägaren ville verkligen trycka på och vädjade till politiken att det här projektet skulle bli av, men det behövdes mycket politiskt stöd för att man skulle kunna förverkliga detta.

Det har verkligen varit många steg, många hinder och många gropar att falla ned i på vägen. Jag har många gånger varit tveksam till om det här projektet verkligen skulle bli av. Men nu står vi här i dag och kan fatta beslut om 1 100 nya studentbostäder på den här marken som är väldigt svår att bygga på, och det känns såklart mycket bra. Det har vi kunnat göra därför att vi har haft en stadsbyggnadsnämnd som har drivit på frågan väldigt mycket. Om jag minns rätt ökade vi också ambitionerna i projektet från ursprungligen 800 bostäder till 1 100–1 200 bostäder. Vi har haft mycket duktiga tjänstemän som har jobbat med frågan och som har känt trycket från nämnden. Det här är ett bra exempel på hur politik, fastighetsägare och tjänstemän samarbetat för ett bra slutresultat.

Jag tycker också att det är ett bra exempel på hur modulbyggnader kan bli stadslika med bland annat levande bottenvåningar. Det bör vara vägledande när vi genomför kommande projekt med just modulbostäder som ibland har den nackdelen att det kan bli lite slutet från gatorna. Många gånger innehåller de inte levande bottenvåningar. Det här bör verkligen tjäna som föredöme för kommande bostadsprojekt med modulbostäder.

Det ska också sägas att hela projektet har varit i fara, inte minst på grund av bullerregler vad gäller industribuller. Det har varit mycket svårt att klara av det här projektet på grund för hårda regler vad gäller industribuller. Vi lyckades till slut med nöd och näppe, men med nya bullerregler, inte minst för industribuller, kommer vi förhoppningsvis att kunna genomföra liknande projekt framöver i den här typen av miljöer. Det är väldigt bra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 20 Detaljplan och upphävande av strandskydd för del av fastigheten Liljeholmen 1:1, vid fastigheten Nynäs 24, i stadsdelarna Liljeholmen och Gröndal (ny skola), Dp 2012-14741-54 (utl. 2015:21)

Anförande nr 95

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande, fullmäktige! Det här ärendet innebär att vi nu bygger en ny skola i ett område i Stockholm som har vuxit kraftigt de senaste åren. Det är bland annat därför som skolplaneringen och skolbyggandet har släpat efter. Det är en mycket vacker plats och därför naturligtvis en svår plats att bygga på i den här stadsdelen. Många andra platser har prövats i processen, och det har visat sig att det är här det är görbart. Det ska tilläggas att man under ärendets gång har lyckats se till att rekreationsområdet med gångväg och uppvuxen trädvegetation närmast sjön kan bevaras och nu alltså inte ingår i planområdet.

Detta innebär att vi nu bygger en skola för 645 elever. Det innebär också att det fortsatt finns ett visst skolbehov kvar i området även efter detta, men det här är ett viktigt steg för skolförsörjningen i området.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 96

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Fru ordförande! Det var intressant att Mogert pratade om behovet av att bygga skolor, och det är skriande i området. Men frågan är om vi i dag är villiga att upphäva delar av strandskyddet vid Trekanten, vilket det faktiskt handlar om. Gröndals intresseförening har ett flertal gånger lagt fram förslag på alternativa platser att bygga skolor på. Jag tycker att de borde ha övervägts mycket mer nogsamt innan vi kom hit i dag för att upphäva ett strandskydd. Det är ett tydligt tecken på en okoordinerad plan för det här området att man bygger utan att ta tillräcklig höjd för att bygga för service såsom skolor redan från början. Ja, det stämmer att det här området har byggts ut kraftigt de senaste åren, men man har inte planerat in skolor från början, och nu tycker man att man ska ta ett jättefint grönområde i anspråk.

Om man väljer att exploatera här, när ska man då välja att inte exploatera och var? Strandskyddets tydliga syfte är att långsiktigt säkerställa medborgarnas tillgång till stränder genom allemansrätten. Långsiktig hållbarhet och viktiga samhällsliga värden är något som vi sverigedemokrater värnar om. Vi är inte emot att man bygger en skola i området, men vi är emot att bygger precis just här.

Vi sverigedemokrater yrkar därmed avslag på kommunstyrelsens förslag att upphäva strandskyddet vid Trekanten och hänvisar till den inlämnade reservationen.

Anförande nr 97

E l i n O l s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige! Jag måste medge att jag blev lite positivt överraskad över att oppositionen var så pass självkritiska i sitt särskilda uttalande när det gäller det man kallar en naiv stadsplanering som gjort att vissa stadsdelar har halkat efter i planeringen av bland annat skolor och idrottsplatser. Jag tror att vi i den här församlingen också har kunna konstatera att det inte räcker att

bara jaga antal bostäder, utan det behövs ett helhetsgrepp. Därför är jag mycket glad att vi har en samlad förståelse och ett önskemål om att se mer områdesplanering framöver. Det är jättebra. Men inte desto mindre har vi flera års frimärksplanering att fånga upp och hantera. Det är självklart att vi ska göra det. Den här skolan behövs verkligen, och det finns i dagsläget ingen alternativ plats där den kan placeras.

Att då i det här sammanhanget skryta om skoluppbyggnadsplanen från 2011 kändes något märkligt för mig då det bevisligen är något som borde ha funnits betydligt tidigare. Det är inget som direkt tröstar barn och föräldrar i Hägersten-Liljeholmen som är oroliga för det stora underskottet på skolplatser.

När man löser de här problemen i efterhand kostar det såklart kvalitet. I det här fallet handlar det om kvalitet i form av gröna kvaliteter som naturmark och strandskydd, men det är en effekt som vi nu måste hantera. Därför är vi beredda att fatta det här viktiga beslutet och få till de här skolplatserna. På grund av de här kvaliteterna var Miljöpartiet och flera andra remissinstanser kritiska mot det första förslaget på skola och förskola för 760 elever, men efter det har det, precis som stadsbyggnadsborgarrådet nämnde, skett revideringar av förslaget som hanterar skolans placering i området mycket bättre med ett minskat fotavtryck och större hänsyn till de värden som finns på platsen. Vi bedömer att det är fullt möjligt att genomföra det här projektet på ett mycket bra sätt.

Skolan har mycket stora förutsättningar att bli en märkesbyggnad i Gröndal. Det finns dessutom fantastiska värden i den kringliggande naturen som kommer att kunna bli en integrerad del i barnens vardag och i pedagogiken. Nu ser vi till att bygga den här skolan och få i gång i bygget så snabbt som möjligt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 98

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Fru ordförande! Jag måste fråga en sak. Du representerar ju Miljöpartiet, och du sade alldeles nyss att ni kommer att hantera effekterna av att det här projektet, även reviderat, innebär negativa ekologiska och rekreativa konsekvenser. Hur hanterar man det?

Anförande nr 99

E l i n O l s s o n (MP): Förslaget har reviderats, och vi ser att man har gjort stora förbättringar i den revideringen. Bland annat kan den här gångvägen och vegetationen vara kvar. Vi anser att det här går att kombinera med de naturvärden som finns på platsen.

Anförande nr 100

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Vi tycker att strandskyddet är mycket viktigt. Det handlar om att hålla stränder och vackra naturområden öppna för alla, och vi går inte lättvindigt med på att upphäva ett strandskydd. Det gäller även i Gröndal och tätbebyggda områden. Därför har vi också tidigare motsatt oss den här skolbyggnaden vid Trekanten, men vi har ändrat oss. Det beror främst på två saker. I förhållande till det ursprungliga förslaget och efter de protester som framför allt kom

från närområdet blir det nu en mindre skolbyggnad. Ungefär 30 procent mindre mark tas i anspråk än i det ursprungliga förslaget. Den passar också bättre in i naturmiljön och stora rekreativa värden kan behållas på ett bättre sätt genom en öppen skolgård.

Dessutom har det faktiskt skett prövningar av alternativa placeringar av den här skolan, och det finns tyvärr få alternativ i området. Det beror bland annat på att Essingeleden dundrar igenom här. Därför har man bedömt många platser i närheten av Essingeleden som olämpliga.

Vi har aldrig ifrågasatt själva behovet av skolan. Den behöver byggas. Med detta i vågskålen går vi i det här fallet med på att begära ett upphävande av strandskyddet. Men det är ett undantag, och vi förstår delvis opinionen mot detta och att man blir upprörd.

Anförande nr 101

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är ett mycket intressant och trevligt område. Den här sjön har använts till allt från vatten-skidåkning i forntiden när jag var liten till ädelfiske och kräftfiske i dag. Jag pratar alltså om Trekanten där den här skolan ska ligga. Den försörjs hela tiden med rent vatten som spiller över från vattentornet på Nybohovshöjden. Jag och många andra har gått, sprungit, åkt skridskor och skidor på Trekanten och runt den.

Om borgarrådet Mogert får fortsätta att bygga kommer stadsdelen Hägersten-Liljeholmen inom några år att vara Stockholms näst största. Det är inte många som tänker på det, men om man drar ut de planer som finns på tio års sikt kommer den att vara det. Vi får naturligtvis inte fortsätta att hela tiden missa skolor, förskolor och idrottsanläggningar i planeringen. Där har Elin Olsson helt rätt. Vi kan bara titta på Hammarby Sjöstad och hur fullständigt kortsiktigt man tänkte på den tiden. Hit skulle minsann bara pensionärer som inte hade små barn flytta. Och hur fel hade man inte? Samma sak ser vi dess värre i Hagastaden. Nu gör vi någonting i denna stadsdel där hela det gamla industriområdet i Lövholmsområdet så småningom ska omvandlas till bostäder. Då måste vi få plats för skolor.

När det här var uppe i stadsbyggnadsnämnden för första gången funderade jag på exakt samma sak som ni tog upp här, nämligen varför man i hela fridens namn inte gör en del av skogen och det fina, gröna runt omkring till skolgård. Varför ska en skolgård vara en asfalterad plätt? En skolgård borde vara en plats där det är kul att röra sig och där man kan få skugga från träden när det är varmt. Det är en mycket bra förbättring av ärendet.

Men jag tror att vi i fortsättningen får tänka på att strandskyddet blir vad juristerna brukar kalla obsolet i industrimiljöer och i områden där det finns en massa hårdgjord mark. Det viktiga är att det finns områden intill stranden där vi kan gå, cykla, springa och så vidare och att det finns något grönt så att det inte är asfalt rakt ned i sjön.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 21 Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus (utl. 2015:22)

Anförande nr 102

Borgarrådet L u h r (MP): Nu tänker jag testa med lite teknik. Vi får se om det fungerar. Det är mycket roligt att som ett av våra första stora miljörelaterade ärenden få presentera en handlingsplan för god vattenstatus i stadens sjöar och vattendrag. Som sammanfattning kan man säga att vi nu går från ord till handling vad gäller att få renare vatten i Stockholm.

Stockholm är en stad med starka gröna och blå värden, och stadens vatten är av stor vikt för stockholmarna. Just i dag handlar det om stadens alla olika sjöar och vattendrag. Vad är det vi har att jobba med? Stockholm har 23 vattenförekomster. Det är de som syns på tavlan bakom mig. Här ser vi hur länsstyrelsen har klassat den ekologiska statusen för våra sjöar och vattendrag. Grönt är bra, och gult och orange är dåligt. Den här andra kartan visar den kemiska statusen i våra sjöar och vattendrag. Rött är dåligt och blått är bra. Det här är den grund vi har att arbeta med.

Enligt EU-lagstiftningen ska alla områden vara gröna eller blå år 2021. Om vi misslyckas med detta kan vi behöva betala böter. Jag misstänker dock att vi alla, även utan den här lagstiftningen, hade velat se fler gröna och blå områden redan i dag då vi i sådana fall hade kunnat uppleva renare vatten, mindre igenväxning av sjöar, bättre fiske och fler badplatser i staden.

Nu prioriterar vi arbetet med att ge stockholmarna renare vatten. Under året kommer nya åtgärdsplaner att tas fram, en för varje vattenförekomst. De ska ligga som underlag för de åtgärder som ska genomföras under de kommande åren. Det kan handla om allt från vassröjning och att laga läckande avloppsledningar till rening av smutsigt dagvatten eller sanering av giftig mark. Handlingsplanen pekar ut hur vi ska jobba för nå målen med renare vatten. Planen innehåller mål för vattenarbetet, ansvarfördelning, ett upplägg för hur arbetet ska ske, hur styrgrupperna ska organiseras och exempel på åtgärder som kan bli aktuella.

Vi har också påbörjat en finansiering av handlingsplanen genom att pengar vikts till en central medelsreserv där alla inblandade aktörer kan söka pengar för de åtgärder som ligger inom deras ansvarsområden.

Allt detta gör vi för att lösa knutar och för att underlätta och snabba på arbetet för att vi alla ska få möjlighet att njuta av Stockholms rena och hälsosamma sjöar och vattendrag. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och att vi därmed godkänner Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus.

§ 22 Motion om ökade insatser för cyklisternas säkerhet (utl. 2015:23)

Anförande nr 103

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag skrev den här motionen i september 2013, och det är ett tag sedan. Det kan vara värt att ha det i minnet inför den fortsatta debatt som jag hoppas kommer. Den behandlades sedan i nämnder och styrelser, i alla fall i några nämnder. Sedan hände inget mer, utan Alliansen stoppade undan den här motionen någonstans. Nu har den kommit upp när vi har en annan majoritet. Det har inträffat en hel del trevliga saker sedan dess, och mina önskemål i den här motionen har överträffats med råge. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag. Det handlar om 50 miljoner till. Dem har vi fått, och mer än så. Jag tackar för det.

Den större delen av motionen handlar inte om pengar utan om säkerhet för cyklister. Där tycker jag att jag också har fått mina förslag tillgodosedda av den nya majoriteten, och det är trevligt. Men det klart att det inte går utan vidare. I ett läge då vi egentligen inte ens vet hur många cykelolyckor som inträffar är det lite svårt att veta med säkerhet var man ska sätta in åtgärderna. Det gäller att jobba snabbt och göra mycket.

Underlaget är viktigt. Chalmers har gjort en undersökning av hur underlaget ser ut på cykelbanorna, och det är nästan avgörande. Antalet cykelolyckor ökar tio gånger om underlaget är dåligt. Man måste verkligen koncentrera sig på det. Det handlar alltså inte bara om att bygga cykelbanor utan om att bygga bra cykelbanor och underhålla de nuvarande. Man måste naturligtvis också se till att snöröjningen och halkbekämpningen fungerar även där. Det är inte bara viktigt att separera cyklisterna från bilarna, utan det är också viktigt separera cyklister och gångtrafikanter. Det är ganska lurigt. Jag tror nästan att en del cykelbud har högre hastigheter än en del bilister på vissa gator, så där finns det mycket att göra.

Och apropå hastigheter antog kommunfullmäktige för ganska många år sedan en vision för ökad trafiksäkerhet, och det lät väldigt bra. Men man gjorde en stor miss där. Man kan säga att ett systemfel byggdes in eftersom man glömde att sänka till 30 kilometer i timmen på de gator som var mest drabbade av olyckor. Där blev det fortsatt 50. Så är det i dag.

Anförande nr 104

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Åke Askensten säger att hans förväntningar har blivit överträffade med råge. Jag väljer att ta det som en komplimang för det arbete som Centerpartiet och Alliansen gjorde under den förra mandatperioden när det gäller cykling. Jag tycker också att det är mycket positivt att Daniel Helldén, som svar på den här motionen, i sina synpunkter hänvisar till alla satsningar som Centerpartiet och Alliansen genomdrev under den förra mandatperioden och med hänvisning till dem vill anse den här motionen besvarad.

Jag vill yrka bifall till den här motionen. Då tycker ni säkert att det är jättefånigt att komma här och yrka bifall till Miljöpartiets motion. Jag ser att du nickar. Men vi ser faktiskt ett behov av att yrka bifall till den här motionen. Trafiknämndens budget är

lägre 2015 än vad den var 2014. Vi ser ett behov av att tillföra medel till trafiknämndens budget. Det är därför som vi vill bifalla den här motionen i kväll.

Daniel Helldén skriver i sina synpunkter att det är viktigt med både framkomlighet och städning på cykelbanorna. Då kan man konstatera att medlen till städning i trafiknämndens budget skärs ned med 35 miljoner kronor år 2015. Framkomlighetssatsningarna skärs också ned med 3 miljoner kronor. Vi tycker att det är lite uppseendeväckande.

Det är uppenbart att vänstermajoriteten inte prioriterar de här frågorna. Trafiknämnden behöver mer pengar, inte mindre. Därför yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 105

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det är trevligt att Alliansen yrkar bifall till min motion. Jag har aldrig upplevt detta under de ganska många år som jag har varit med här. Det är en ny situation, och det är trevligt. Men vad jag förstår är ni ute i ogjort väder. Jag skrev min motion med anledning av er budget för 2014 och de kommande budgetar ni kanske skulle ha lagt fram om ni hade suttit kvar i majoritet. Det är en helt annan sak. År 2014 hade vi faktiskt 94 miljoner mer än Alliansen i vår cykelbudget.

Anförande nr 106

K a r i n E r n l u n d (C): Du skrev den här som en reaktion mot Alliansens budget. Det förstår jag såklart, men det intressanta är att det är nu din motion behövs mer än någonsin. Den behövdes inte under Alliansens tid. Vi genomförde de här satsningarna. Det nu dessa 50 miljoner kronor behövs eftersom vänstermajoriteten har skurit ned trafiknämndens budget under den här mandatperioden.

Anförande nr 107

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Vi hade den här diskussionen i budgetdebatten i höstas. Då sade ni också att det har försvunnit pengar när det gäller stadsmiljön. Det stämmer inte. Det handlar om var pengarna ligger någonstans, det vill säga om de ligger i den ordinarie budgeten eller om de ligger som särskilda satsningar. Det händer en massa saker i den ordinarie budgeten.

Jag vill också påpeka att Åke föreslår 50 miljoner mer till cykelsatsningar. Vi hade, som Åke också säger, mer pengar i vår budget förra året, och vi har också lagt på mer pengar än vid ni hade skissat på för de här fyra åren. I årets budget valde ni att tillstyrka våra budgetsatsningar på cykling. Vi gläder oss åt att vi så unisont står bakom de här satsningarna.

Anförande nr 108

K a r i n E r n l u n d (C): Detta är jätteroligt. Nu hänvisar ni båda två till era gamla budgetreservationer från när ni satt i opposition och säger att ni där hade mer pengar till cyklingen. Nu när ni sitter i majoritet och har lagt fram en budget som har gått igenom i fullmäktige har ni minskade medel i trafiknämndens budget. Oavsett vad ni hänvisar till finns det mindre pengar där.

Anförande nr 109

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Det blir lite ironiskt när motionären tackar majoriteten för den politik som har bedrivits av det som nu är oppositionen, men vi får väl ta till oss det i alla fall.

Jag tänker bara i all korthet påminna fullmäktige lite grann om vad vi faktiskt gjorde på cykelområdet och samtidigt tacka Åke Askensten för att han på detta utmärkta sätt åter riktar uppmärksamheten på den aktiva cykelpolitik som vi bedrev. Vi byggde nya cykelbanor på Lilla Västerbron, vi breddade cykelbanan på Skanstullsbron, vi beslutade om att bygga nästan 2 000 cykelparkeringar, vi byggde 4 000 cykelparkering, vi vidtog åtgärder för att förbättra för cyklister på Götgatan i form av trafiksignaler med grön våg, vi byggde om gatubeläggning, vi satte upp nya skyltar, vi påbörjade arbetet med gemensamma cykelstråk i samarbete med grannkommunerna, vi lade ny asfalt på en del äldre cykelstråk, vi byggde nya cykelbanor längs E18 över Järvafältet och vi satsade ytterligare på låncyklar. Detta är bara några av de saker som vi har gjort.

Därför blir det lite ironiskt när Åke Askensten tackar majoriteten för något som vi har gjort och med hänvisning till detta vill se sin egen motion besvarad. Jag ska be att få instämma i Karins yrkande att bifalla motionen.

Anförande nr 110

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det är naturligtvis trevligt att ni ryckte upp er en del under den förra mandatperioden. Det tackar vi för, men vi tycker inte att det räckte. Därför går vi nu vidare. Om ni vill ha 50 miljoner mer när det verkligen gäller, nämligen någon gång fram i november, är ni välkomna att återkomma med det förslaget i budgetdebatten.

Anförande nr 111

Borgarrådet B r i n c k (M): Vi får väl fundera på det när vi, som trafikborgarrådet uttryckte det, skissar på vår nästa budget.

Anförande nr 112

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Jag ska inte förlänga debatten alltför mycket, men jag konstaterar att det är roligt att de rödgröna för en gångs skull inte drar tillbaka en motion som de har väckt under den förra mandatperioden. Allting annat har man uppenbarligen ansett inte vara så viktigt.

Man vill inte bifalla motionen, utan den anses besvarad. Jag och den övriga Alliansen tolkar uppenbarligen inte detta på något annat sätt än att den politik som Alliansen har fört på cykelområdet har varit tillräckligt bra för att man ska släppa igenom den.

Jag, Folkpartiet och Alliansen anser dock att själva motionen borde bifallas. Även jag yrkar därför bifall till motionen, och jag hoppas få se åtminstone miljöpartisterna rösta för sin egen motion här i kväll. Kom igen, Åke! Var lite rebell nu! Kom till den goda sidan! Vi har kakor och kan nog skaka loss en cykelmiljard när vi tar över 2018.

Anförande nr 113

Åke Askén (MP): Vi får återkomma i budgetdebatten om det ska vara någon verklighet bakom detta. Du kan möjligen förklara varför ni hanterade min motion på det sätt som ni gjorde, Patrik. Jag väckte den i september 2013. Ni tog raskt upp den i nämnderna, men sedan försvann den i något fack. Sedan väntade ni till att vi skulle få den. Det är ju trevligt, men trevligast av allt är egentligen att det har inträffat någonting som jag inte tror har skett på väldigt länge i fullmäktige. Det handlar om att alla är ense om cykelplanen och hur mycket pengar den ska ha nu i budgeten för 2015. Jag tycker att det är jättetrevligt.

Anförande nr 114

Patrik Silverudd (FP): Jag tycker att det där var lite småfånigt. Alla motioner tar tid att hantera i staden. Det tar nästan alltid ett år att få upp en motion till fullmäktige. Ibland tar det längre tid beroende på att folk inte är på plats. Det känns inte direkt som något argument till varför du inte tänker rösta bifall till din egen motion, Åke. Det är mycket märkligt.

Du sade att vi ryckte upp oss under den förra mandatperioden. Man kan konstatera att du väckte motionen 2013. Det näst sista året som Alliansen hade makten denna gång. Då kan man konstatera att en hel del av den uppräckningen, om man nu kan säga så, redan hade inträffat. Jag vidhåller att dina förslag är bra. Jag kommer att yrka bifall och hoppas att du också röstar på detta.

Anförande nr 115

Borgarrådet Helledén (MP): Fru ordförande! Jag förstår egentligen inte det problem som målas upp av oppositionen. Vi är alla överens om att vi behöver kraftfulla satsningar på cykelinfrastrukturen i Stockholm för att vi ska få en bra, klimatsmart stad så att vi kan utvecklas och leva här på ett bra sätt. Vi är alla överens om att satsa 250 miljoner om året på cykelinfrastrukturen i budgeten. Det är en kraftig höjning mot de anslag som ni hade i tidigare budgetar. Jag är glad att ni är med på denna satsning.

Vi har lagt pengar för reinvesteringar så att de befintliga cykelbanorna ska kunna uppgraderas och få bra beläggningar. Det är ni också med på. I driftsbudgeten för trafikkontoret finns det pengar för att sköta underhållet. Vi har sett till att det finns, och det arbetas på ett bra sätt för att få ordning på cykelbanorna. Det är ett grannliga arbete. Ja, det påbörjades ett bra arbete under oppositionens tid. I det arbetet tar vi nu nästa steg för att få fullvärdiga cykelbanor som inte är för smala utan uppfyller de krav som finns i cykelplanen. Vi knyter ihop nätet, vi ser till att det inte finns hinder och vi ska få ordning på den här strukturen.

Jag fattar inte riktigt vad det är ni pratar om när ni säger att det skulle vara ett problem att vi säger att Åkes motion är besvarad. Vi har gjort precis det som Åke bad om, och det är självfallet vårt svar. Vi besvarar motionen och säger att det här gör vi nu. Den var riktad till den tidigare majoriteten som inte lade tillräckligt med pengar på detta.

Anförande nr 116

Borgarrådet B r i n c k (M): Problemet vi har är möjligen att det inte var ni som gjorde allt det här. Det var vi.

Anförande nr 117

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Då måste jag bara höra om en sak med vice ordförande i trafiknämnden Cecilia Brinck. Motionen handlar om att lägga mer medel på cykel. Den handlar om åtgärder för cyklandet och hur man ska göra för att cykelbanorna ska bli bättre. Den handlar inte om vem som har gjort vad. Jag säger att ni lade fram en del planer och annat som är bra, och vi tar dem ett steg till. Det är alldeles utmärkt. Men motionen handlar inte om det som ni försöker göra den till.

Nu tar vi gemensamt Stockholm till att bli den cykelstad som den ska vara. Den ska ligga i framkant. Vi ska visa vad vi kan göra, och vi ska bygga staden utifrån detta.

Anförande nr 118

J o a r F o r s s e l l (FP): För en tid sedan hamnade jag i en cykelolycka. Resultatet var tråkigt; jag hamnade på sjukhus. Jag fick ligga där i en dag. Jag tappade minnet. Jag minns fortfarande inte hur olyckan gick till, och så vidare. Cykelolyckor är farliga. Människor dör, människor blir skadade och människor får men för livet. Problemet som du efterfrågar är att Miljöpartiet inte fortsatt står bakom sina riktiga ambitioner. Problemet är att ni verkar ha glömt bort att cyklister hamnar i de här olyckorna.

Visst gör ni satsningar. Och visst tycker ni att de satsningar vi har gjort och de förslag som vi har lagt fram är bra. Men vi vill gå ett steg längre och fortsätta dessa satsningar. Vi vill inte att cyklister ska spetsas på pålar som sticker upp ur Västerbron, som vi kunde läsa i tidningen i morse. Vi vill inte att man ska halka på gruset. Vi vill inte att man ska vara tvungen att väja mellan skräp som inte har plockats upp därför att ni har dragit ned i budgeten för städning.

Det är detta som är problemet: Vi ser en utmaning som ni har glömt bort när ni kom till makten.

Anförande nr 119

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi är i början av mars 2015. Vi lade fram vår budget sent förra året. Vad man kan se om man tittar på cykelnätet i Stockholms stad är att det finns saker där som är era projekt – ja. Det ska inte vara saker i vägen på lilla Västerbron. Det är inte pålar, utan det är små saker som sticker upp ur asfalten. Det är inte bra. Vi ska se till att de kommer bort. Jag har påtalat detta. Folk får punktering, och vi ska verkligen se till att det löser sig. Det är *en* sak, och detta är projekt som det tidigare borgarrådet Ulla Hamilton drog igång.

Detta handlar om ganska komplicerade saker som vi nu ser till ska bli bra. Vi ska få en cykelstad som fungerar fullt ut. Och gruset är på väg bort.

Anförande nr 120

J a n V a l e s k o g (S): Det är uppenbart vad vi ska föra debatten om. Om man lyssnar på vad som sades under förra mandatperioden fanns det ganska stor enighet om satsningar på cykelbanor. Den stora omsvängningen skedde för ett antal år sedan när Moderaterna svängde 180 grader. Men nu ska vi inte hålla på med gamla historier, utan det är positivt att det råder ganska stor enighet om satsningar.

En fördel med Åkes motion är att den har en vinkling på området trafiksäkerhet. Det är i sig av någon anledning lite tabu i en del sammanhang att prata trafiksäkerhet och cykling. Jag tycker att det är positivt att Åke Askensten lyfter upp trafiksäkerheten i sin motion. Det handlar inte bara om pengar, utan det handlar om en massa andra åtgärder om vi ska åstadkomma en ökad trafiksäkerhet. Man nämnde tidigare beläggning, belysning, separering av gång och cykel, korsningspunkter och mycket annat.

Jag tänkte berätta en historia från nutid, för jag tycker att den belyser att det finns en hel del problematik när det gäller attityder. Jag blev nämligen för inte så länge sedan uppvaktad av Naturskyddsföreningens cykelgrupp. Det var ett givande möte på många sätt. Dock hävdade en av de tre som deltog i mötet bestämt att det var fel att använda cykelhjälm. Han tyckte även att det var fel att specifikt diskutera frågor om trafiksäkerhet för cyklister. Han menade att det skrämde bort människor från att cykla och därmed försvarade för cyklister att få det utrymme i trafiken som de har rätt till. Han använde cykeln i jobbet, och han tyckte att det viktigaste var att ha handskar. Han ramlade då och då, och tog emot sig med handskarna.

Det är klart att man blir lite bekymrad när man hör detta. Det ska sägas att de andra två inte hade den uppfattningen. Men detta var ändå en uppvaktning, och en av tre hade en sådan syn på säkerhet på cykel och trafiksäkerhet. Jag tror att det försämrar det hela. Hela den här biten är viktig för att lyfta frågan. Precis som någon sade här inne kostar olyckorna enormt mycket pengar. Vi är dåliga på att registrera cykelolyckorna. Merparten – den allra största delen – registreras inte på sjukhusen. Om man skulle ta de bättre siffror som finns till exempel i Malmö och Göteborg och räkna om dem till uppskattning av vad som finns i Stockholm handlar det om miljardbelopp i samhällskostnader för cyklister som skadas och förolyckas.

Detta är alltså en jättefråga. Jag tycker också att det är en perfekt ingång till att motivera satsningar och åtgärder för att öka trafiksäkerheten för cyklister. Jag uppskattar att det var just i den andan som Åke Askensten skrev sin motion. Det blir lite larvigt i sak om det ska handla om att bifalla eller besvara. Vi kan väl ägna ett separat fullmäktigesammanträde åt det så att de som vill kan vara med på den diskussionen och vi andra kan slippa.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 121

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag ska inte säga så mycket. Jag tycker att det var trevligt att vi fick en cykeldebatt. Allra trevligast är faktiskt att vi är överens. Och om ni vill ha 50 miljoner till – kom igen fram emot november!